

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
83-300 Kartuzy, ul. Mściwoja II 20
Tel/fax. 58 685 33 20, 684 00 82
e-mail: sekretariat@pcprkartuzy.pl
www.pcprkartuzy.pl

Sprawozdanie
z działalności
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Kartuzach

za okres od stycznia do grudnia 2019 roku
wraz z wykazem potrzeb w zakresie pomocy społecznej

Kartuzy, marzec 2020 r.

Wprowadzenie

Stosownie do zapisów art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.) dyrektor powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum oraz przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach jako jednostka organizacyjna powiatu kartuskiego utworzona na mocy uchwały Nr VI/24/99 Rady Powiatu Kartuskiego z dnia 25 marca 1999 r. realizuje zadania w zakresie pomocy społecznej i rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych oraz w oparciu o uchwałę Rady Powiatu Kartuskiego Nr XXXVI/266/06 z dnia 13 czerwca 2006 r. prowadzi Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Starosta Kartuski zarządzeniem Nr 58/11 z dnia 8 września 2011 r. wyznaczył Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie kartuskim.

30-03-2020

POWIATOWE CENTRUM
POMOCY RODZINIE W KARTUZACH
DYREKTOR

Grzegorz Mikiciuk

SPIS TREŚCI

I. Zatrudnienie	3
II. Sprawozdanie finansowe	4
III. Realizacja działań w zakresie pieczy zastępczej w roku 2018	6
IV. Poradnictwo specjalistyczne	31
V. Realizacja zadań w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	41
VI. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kartuzach	56
VII. Realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych i programów	58
VIII. Doradztwo Metodyczne i Szkolenia Kadry Pomocy Społecznej	62
Załącznik do sprawozdania – wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej w powiecie kartuskim na rok 2020	66

I. Zatrudnienie

Wszechstronny i złożony charakter udzielanych świadczeń oraz wsparcia wymaga zatrudnienia odpowiednich specjalistów. Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniósł 36,25 etatu (tj. 39 pracowników), w tym 2 osoby przebywają na urlopie macierzyńskim, 3 osoby są na urlopie wychowawczym. Wśród zatrudnionych 5 osób posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynosi 12,82 %.

Nadzór merytoryczny nad działalnością PCPR sprawuje Wydział Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

Tabela 1. Struktura wykształcenia pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach

Lp.	Wykształcenie	Liczba osób
1	Średnie	7
2	Licencjat	2
3	Magisterskie	30
4	Podyplomowe	9

Tabela 2. Struktura zatrudnienia pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach

Lp.	Komórki organizacyjne/ stanowiska pracy	Liczba osób zatrudnionych
1	Dyrektor	1
2	Dział Organizacyjny	5
3	Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej	9
4	Dział Świadczeń i Pomocy Instytucjonalnej	5
5	Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym	4
6	Księgowość	4
7	Centrum Interwencji Kryzysowej	2
8	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	8
9	Samodzielne stanowisko radcy prawnego	1
Łącznie:		39

II. Sprawozdanie finansowe

Dział 852 rozdział 85218 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Plan	1 444 741,00 zł
Wydatki	1 411 031,28 zł
w tym:	
wynagrodzenia osobowe i bezosobowe wraz z pochodnymi	1 213 933,67 zł
działalność PCPR	197 097,61 zł

Dział 855 rozdział 85510 Placówki Opiekuńczo –Wychowawcze

Plan	152 000,00 zł
Wydatki:	147 570,55 zł
w tym:	
świadczenia na kontynuowanie nauki	118 126,55 zł
pomoc na pokrycie kosztów wynajmu pokoju	450,00 zł
pomoc na usamodzielnienie	16 378,00 zł
pomoc na zagospodarowanie	12 616,00 zł
zakup usług przez JST od innych JST	0,00 zł

Dodatek z art. 113a (500+)

Plan	154 700,00 zł
Wydatki:	143 380,32 zł
w tym:	
dodatek z art.113a	141 833,32 zł
koszty obsługi	1 547,00 zł
otrzymana dotacja	154 700,00 zł

Dział 855 rozdział 85508 Rodziny zastępcze

Plan	4 264 277,00 zł
Wydatki	4 023 383,59 zł
w tym:	
- świadczenia na utrzymanie dziecka w pieczy rodzinnej	2 203 227,32 zł
- wynagrodzenia bezosobowe dla zawodowych rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka, osoby do pomocy, rodziny pomocowe wraz z pochodnymi	1 073 821,76 zł
- wynagrodzenie koordynatorów wraz z pochodnymi	288 590,80 zł
- wynagrodzenie psychologa	34 160,43 zł
- świadczenia na kontynuowanie nauki	81 659,93 zł
- pomoc na usamodzielnienie	20 818,00 zł
- pomoc na zagospodarowanie	14 193,00 zł
- inne	53 155,02 zł
- zakup usług przez JST od innych JS	253 757,33 zł

Dodatek wychowawczy (500+)

Plan	834 000,00 zł
Wydatki	828 755,27 zł
w tym:	
dodatek wychowawczy	820 415,27 zł
koszty obsługi	8 340,00 zł
otrzymana dotacja	834 000,00 zł

Dział 855 rozdział 85504 Wspieranie rodziny (300+)

Plan	62 310,00 zł
Wydatki na świadczenia	53 100,00 zł
Obsługa	1 770,00 zł
Otrzymana dotacja	62 310,00 zł

**Dział 852 rozdział 85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy
Można Inaczej**

Plan	24 908,00 zł
Wydatki	24 908,00 zł
Otrzymana dotacja	24 908,00 zł

Dział 852 Rozdział 85220 Centrum Interwencji Kryzysowej

Plan	211 930,00 zł
Wydatki	207 038,65 zł
w tym:	
wynagrodzenia osobowe i bezosobowe wraz z pochodnymi	159 451,06 zł
działalność CIK	47 587,59 zł

Dział 853 rozdział 85324 Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Plan	2 689 063,00 zł
Wydatki	2 689 063,00 zł
w tym:	
WTZ Somonino (40 uczestników)	729 840,00 zł
WTZ Chmielno (30 uczestników)	547 380,00 zł
WTZ Stężycza (25 uczestników)	456 150,00 zł
Rehabilitacja społeczna	2 665 032,00 zł
Rehabilitacja zawodowa	24 031,00 zł

Dział 855 rozdział 85595 – pozostała działalność**Perła dla życia**

Plan	22 500,00 zł
Wydatki	21 681,00 zł

Klub Młodzieżowy

Plan	8 500,00 zł
Wydatki	7 962,15 zł

Dział 853 Rozdział 85321 Orzecznictwo

Plan	564 476,00 zł
Wydatki	562 752,22 zł
w tym:	
wysokość dotacji z Urzędu Wojewódzkiego:	536 096,00 zł
wynagrodzenia osobowe i bezosobowe wraz z pochodnymi	367 641,51 zł
działalność	195 110,71 zł

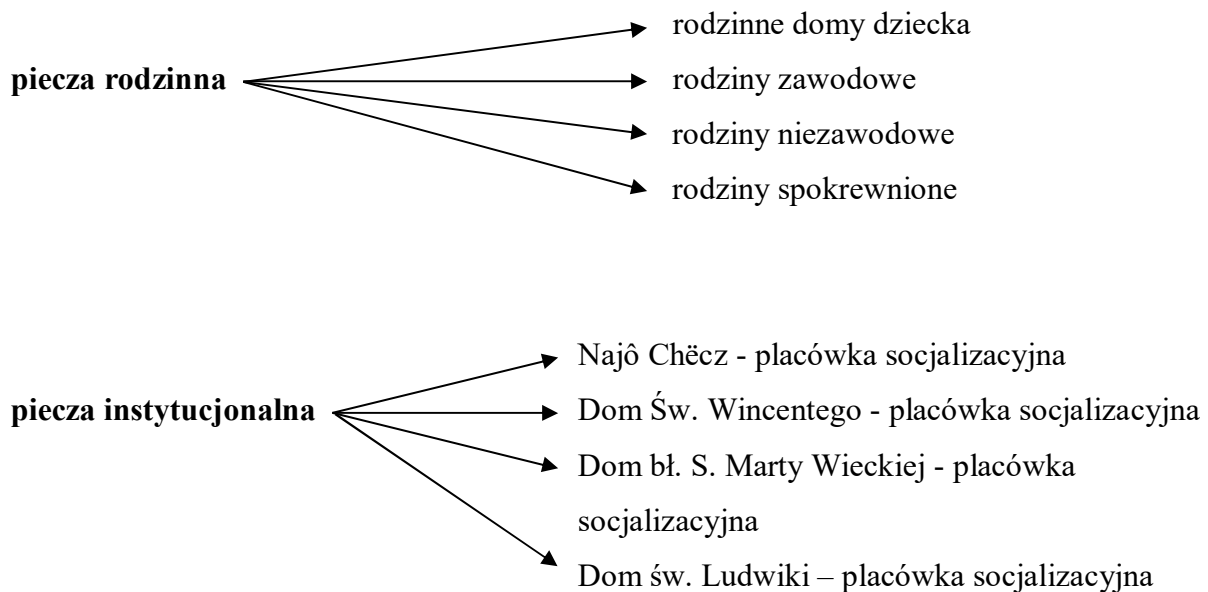
Dział 853 rozdział 85395 pozostała działalność Akademia Aktywności 2017-2018

Plan	151 174,00 zł
Wydatki	68 248,61 zł

III. Realizacja działań w zakresie pieczy zastępczej w roku 2019

Zadania związane z opieką nad dzieckiem i tworzeniem środowisk opieki zastępczej dla dzieci są realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach, co wynika z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz jest jednym z elementów powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Na mocy tej ustawy Starosta Kartuski powierzył PCPR zadania organizatora pieczy zastępczej, wydzielając Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej oraz Dział Świadczeń i Pomocy Instytucjonalnej. Działania obu struktur nastawione są na organizowanie najbardziej efektywnych oraz przyjaznych dziecku i jego rodzinie działań w zakresie pieczy zastępczej, co zgodne jest z polityką Państwa w tym obszarze. Z założenia piecza zastępcza ma charakter tymczasowy, a wdrażane rozwiązania mają na celu skrócenie okresu pobytu dziecka poza rodziną pochodzenia.

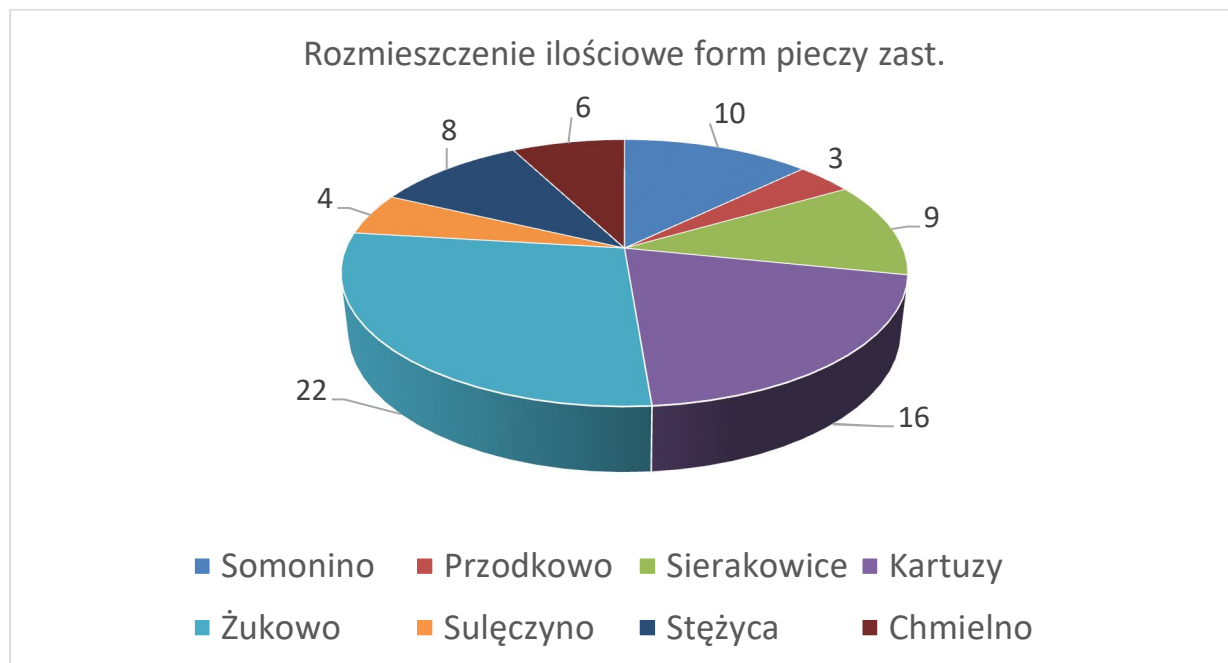
Opieka nad dzieckiem w powiecie kartuskim jest realizowana w formie opieki rodzinnej i instytucjonalnej. Poniżej rodzaje pieczy:

Na podstawie ogłoszonego w dniu 3 stycznia 2019 r. otwartego konkursu ofert na zapewnienie pieczy instytucjonalnej dla 56 dzieci, Zarząd Powiatu Kartuskiego po zapoznaniu się z opinią komisji konkursowej, w dniu 31 stycznia 2019 r. zawarł umowy na realizację zadania przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego A'Paulo w Chełmnie. W ramach umów funkcjonują na terenie Kartuz 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze (po 14

wychowanków każda) spełniające warunki określone w art. 106 ww. ustawy, posiadające zezwolenia Wojewody Pomorskiego wydane w dniu 23 stycznia 2019 r. na czas nieokreślony.

Wykres 1. Rozmieszczenie rodzinnych form pieczy zastępczej na terenie powiatu kartuskiego wg stanu na 31.12.2019 r.

Niestety, mimo szeroko zakrojonych działań, nowatorskich rozwiązań oraz dobrej współpracy międzyinstytucjonalnej, nadal niewielki jest odsetek dzieci powracających pod opiekę rodziców biologicznych. W roku 2019 pod opiekę rodziców biologicznych powróciło 11 dzieci, 3 dzieci trafiło do adopcji, natomiast 25 wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i z rodzin zastępczych usamodzielniało się. Zestawienie tych liczb wskazuje na smutną tendencję, że większość dzieci trafiających do środowiska zastępczego pozostaje w nim do 18 roku życia i opuszcza je dopiero usamodzielniając się.

Po kilku latach wzrostu liczby umieszczeń, rok 2019 przyniósł tendencję spadkową – do wszystkich rodzajów pieczy zastępczej na terenie powiatu trafiło łącznie 32 dzieci. Nadal wśród przyczyn umieszczeń jest bezradność i zaniedbanie w sferze opiekuńczo-wychowawczej, rzadziej przemoc i nadużywanie środków psychoaktywnych, w tym alkoholu. Zjawisko to jest bardzo niepokojące w kontekście szerokiego wachlarza usług świadczonych przez Gminy – rozbudowanej sieci asystentury, poradnictwa psychologicznego i rodzinnego, psychoedukacji, wsparcia w zakresie schronienia i mieszkalnictwa chronionego.

Poprawiająca się jakość życia rodzin w wymiarze materialnym w dalszym ciągu nie przynosi poprawy w obszarze emocjonalnym czy opiekuńczym. W rodzinach zanikają więzi, tradycje, element wspólnego spędzania czasu na rzecz wirtualnej rzeczywistości kreowanej przez portale społecznościowe, itp.. Zanika granica pomiędzy tym co dobre i rozwojowe, a tym co niedopuszczalne. Dlatego też dzieci trafiające do pieczy zastępczej mają znacząco zaburzone więzi, zakłócone funkcjonowanie społeczne, brak im autorytetów moralnych, często doświadczyły nadużycia emocjonalnego lub seksualnego. Tym samym piecza zastępcza nie polega już tylko na zabezpieczeniu podstawowych potrzeb a na całościowej, wielospecjalistycznej opiece nad dzieckiem.

Tabela 3. Powód umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej w roku 2019

Lp.	Powód umieszczenia	Ilość dzieci
1	nadużywanie alkoholu	7
2	zaniedbania i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	11
3	Sieroctwo/pólsieroctwo	5
4	pobyt za granicą rodziców	0
5	długotrwała choroba rodziców	1
6	przemoc	6
7	pobyt rodzica w zakładzie karnym	0
8	pozostawienie w szpitalu	1
9	pozostawienie w „oknie życia”	0
10	niepełnoletność rodziców	1
Razem		32

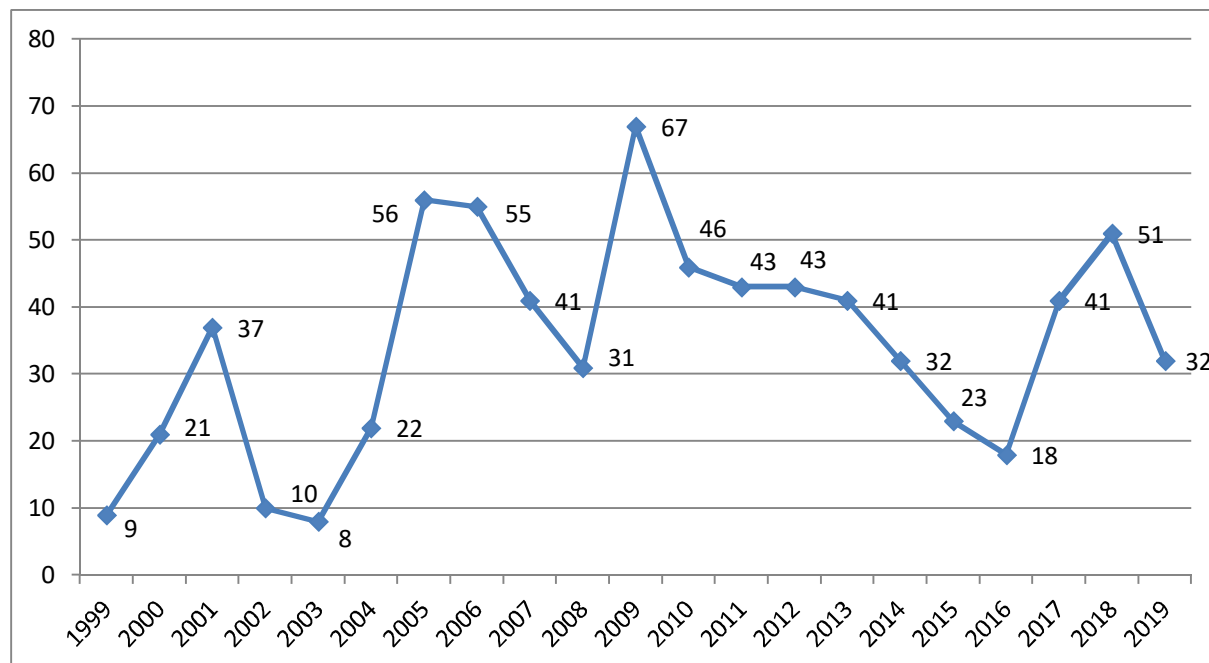
Z powyższej tabeli wynika, że od długiego czasu nie występuje problem tzw. eurosieroctwa, tzn. pozostawiania dzieci bez opieki ze względu na wyjazdy za granicę w celach zarobkowych.

Pojawił się nowy trend, w związku z wysokimi świadczeniami z pomocy społecznej – rodziny kładą nacisk na zabezpieczanie potrzeb materialnych, przy jednoczesnym niedostrzeganiu potrzeb emocjonalnych i rozwojowo-poznawczych. Często łączy się to z rezygnacją przez przynajmniej jednego z rodziców z pracy zawodowej, co powoduje postrzeganie bierności zawodowej jako pozytywnego zjawiska. Postawa bierności przekłada się na brak możliwości stawiania granic i rozwojowych wyzwań dzieciom, co często na poziomie starszych klas szkoły podstawowej przekłada się na brak realizacji obowiązku szkolnego. Pojawiła się postawa roszczeniowo-kalkulująca – tylko działania przynoszące realną korzyść

majątkową są wg rodzin warte podejmowania, a realizacja obowiązku szkolnego do nich nie należy i jest postrzegana jako niekonieczna.

Poniższy wykres obrazuje skalę problemu w latach 1999-2019.

Wykres 2. Liczba dzieci z terenu powiatu kartuskiego umieszczonych w zastępczych formach opieki w latach 1999 – 2019

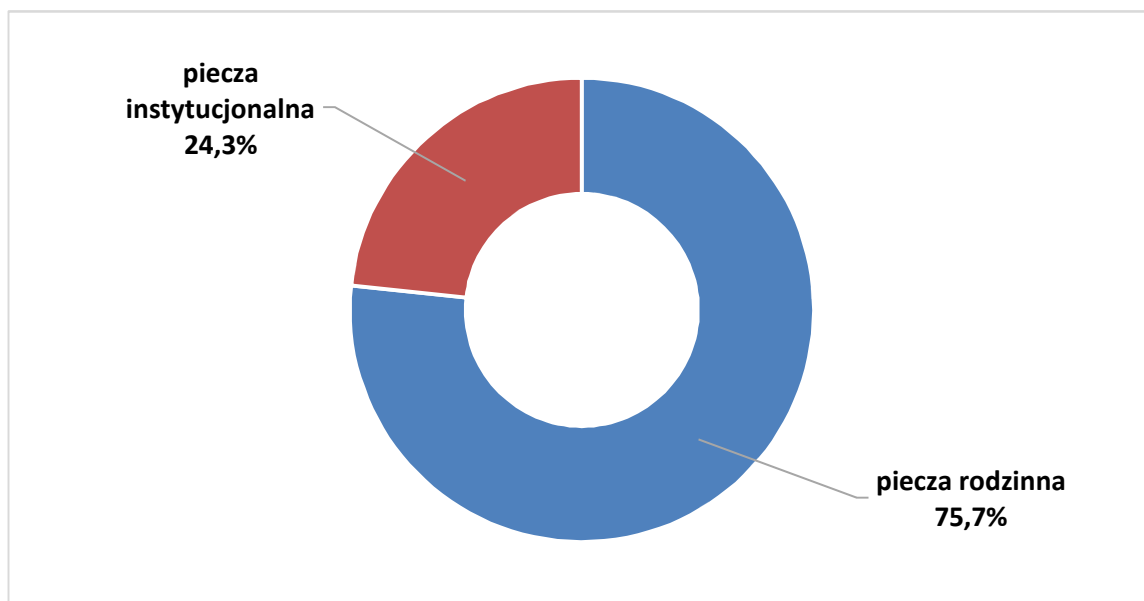
W roku sprawozdawczym 21 dzieci trafiło do pieczy rodzinnej, a 11 trafiło do pieczy instytucjonalnej. Oprócz nowych dzieci przyjętych do rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych w pieczy zastępczej w roku 2019 łącznie przebywało 218 dzieci, co obrazuje tabela nr 4.

Tabela 4. Liczba dzieci w pieczy zastępczej w 2019 roku

Lp.	Wyszczególnienie form pieczy	Liczba rodzin i placówek	Liczba dzieci korzystających
1	Rodziny zawodowe	11	31
2	Rodziny zawodowe o charakterze pogotowia	1	3
3	Rodziny zawodowe specjalistyczne	1	1
4	Rodziny niezawodowe	30	40
5	Rodziny spokrewnione	29	43
6	Rodzinne domy dziecka	6	47
7	Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego	4	53
Razem			218

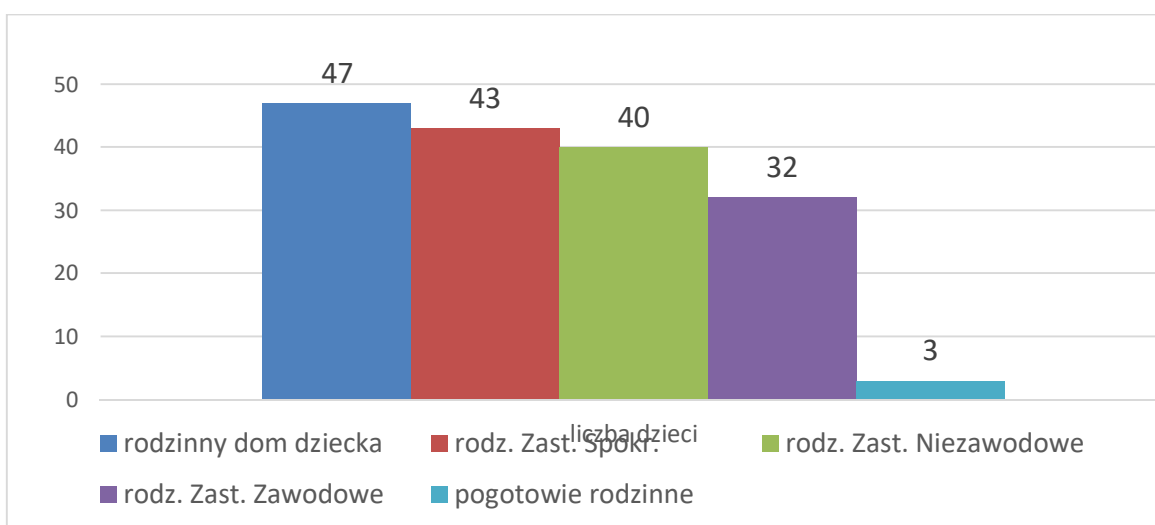
W dalszym ciągu utrzymuje się tendencja, że w pierwszej kolejności dzieci kierowane do pieczy umieszczone są w rodzinach zastępczych. Do placówek trafiają głównie dzieci powyżej 10 roku życia, co pokazuje wykres nr 3.

Wykres 3. Procentowy udział dzieci przebywających w pieczy zastępczej w roku 2019

Struktura rodzinnego środowiska zastępczego wskazuje na przewagę ilości dzieci przebywających w niespokrewnionych rodzinach. Wydaje się, że takie rozwiązanie jest korzystniejsze dla dzieci a jakość opieki wyższa. Jednakże zawsze analizując sytuację dziecka w pierwszej kolejności bierze się pod uwagę jego rodzinę pochodzenia ze względu na znaczenie więzi w kształtowaniu się osobowości młodego człowieka. Stosunek ilościowy dzieci w rodzinach niespokrewnionych do opieki sprawowanej przez dziadków pokazuje wykres nr 4.

Wykres 4. Ilość dzieci przebywających w pieczy zastępczej rodzinnej w roku 2019

Znaczącą trudność w kształtowaniu systemu pieczy zastępczej stanowi brak kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a w szczególności rodzin specjalistycznych oraz kandydatów gotowych podjąć się opieki nad starszymi dziećmi oraz wieloosobowymi rodzeństwami. W roku 2019 przeszkolono łącznie 7 rodzin, jednakże są to rodziny gotowe podjąć się opieki nad jednym, maksymalnie dwójką dzieci w wieku przedszkolnym. Aktualnie praktycznie nie dysponujemy wolnymi miejscami w rodzinnej pieczy zastępczej i po raz pierwszy realnie zwracamy się o pomoc do innych organizatorów pieczy zastępczej na terenie województwa, jak również kraju. Niestety w ościennych powiatach sytuacja jest podobna – dotychczasowa baza miejsc została wyczerpana i brakuje nowych kandydatów. Brakuje również placówki specjalistycznej dla dzieci i młodzieży prezentującej nasilone zachowania destrukcyjne i agresywne po przeżytej przemocy lub traumie oraz miejsc interwencyjnych.

Tabela 5. Liczba rodzin zastępczych w powiecie kartuskim w latach 2011 - 2019

Lp.	Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1	Rodzina zastępcza spokrewniona	43	32	31	32	29	32	26	28	29
2	Rodzina zastępcza niezawodowa	21	30	38	37	38	39	32	35	30
3	Rodzina zastępcza zawodowa	4	3	7	9	9	11	10	10	12
4	Rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	5	5	2	2	2	2	2	2	1
5	Rodzinny dom dziecka	1	2	2	3	3	3	5	6	6
OGÓLEM		74	72	80	83	81	87	75	81	78

Jak wynika z tabeli największą grupę stanowią rodziny niezawodowe i spokrewnione. Strukturę rodzinnej pieczy zastępczej przedstawia wykres nr 5:

Wykres 5. Procentowy udział poszczególnych form w pieczy zastępczej rodzinnej w roku 2019

Powiat jest otwarty na profesjonalizację pieczy zastępczej – zawieranie umów o świadczenie usług jako zawodowa rodzina zastępcza i prowadzący rodzinny dom dziecka, zgodnie z Programem rozwoju pieczy zastępczej, jednakże działanie takie podnosi jakość opieki, a nie przekłada się na ilość pozyskiwanych miejsc.

Kolejnym istotnym aspektem jest wiek opiekunów zastępczych – w ocenie Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej najefektywniejsza jest opieka sprawowana przez osoby w wieku 40–55 lat, ze względu na stosunkowo duże doświadczenie życiowe, przy jednoczesnym dobrym stanie zdrowia i kondycji psychofizycznej. Kandydaci młodszy najczęściej mają mniej cierpliwości oraz zrozumienia dla stanów psychicznych dzieci, ponadto, z oczywistych względów sami mają małe dzieci, co uniemożliwia sprawowanie opieki nad nastolatkami. Utrzymuje się tendencja do umieszczania starszych dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych mimo, że doświadczenia pokazują, że jest to wiek szczególnej wrażliwości i o wysokich potrzebach indywidualnego kontaktu (znaczące sukcesy wychowawcze odnoszą opiekunowie z rodzinnych domów dziecka przyjmujący do opieki nastolatki). Strukturę wieku opiekunów zastępczych pokazuje poniższa tabela nr 6.

Tabela 6. Struktura wieku rodziców zastępczych

Lp.	Wiek	Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	Rodzinny dom dziecka	Razem
1	Do 21 lat	0	0	0	0	0	0
2	22-30	1	1	0	0	0	2
3	31-40	1	7	0	0	0	8
4	41-50	5	10	6	0	3	24
5	51-60	6	9	6	1	3	25
6	61-70	10	3	0	0	0	13
7	powyżej 71 lat	6	0	0	0	0	6

Jak wynika z tabeli wiek opiekunów zastępczych podnosi się i większość stanowią osoby pomiędzy 41 a 60 rokiem życia, co przekłada się znacząco na jakość sprawowanej opieki ze względu na stan zdrowia i ogólną sprawność psychofizyczną. Nie bez znaczenia jest fakt, że w takiej sytuacji zwiększa się różnica pokoleniowa pomiędzy opiekunami a wychowankami, co również prowadzi do konfliktów międzypokoleniowych, ale także banalnych w swoim wymiarze trudności – np. starsze osoby mają trudność z obsługą komputera. W związku z tym, nie są w

stanie na bieżąco monitorować sytuacji szkolnej za pośrednictwem dziennika elektronicznego, ale także świat wychowanka i jego problemy w dużym stopniu umiejscowione w rzeczywistości wirtualnej są dla opiekuna obce i niezrozumiałe. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła ilość osób po 70 roku życia – aktualnie jest to 6 opiekunów, sprawujących funkcje spokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej. Są to sytuacje wymuszone losowo, natomiast jakość tej opieki nie jest wysoka.

Strukturę wieku dzieci w pieczy zastępczej obrazuje poniższa tabela nr 7.

Tabela 7. Struktura wieku dzieci w pieczy zastępczej w powiecie kartuskim – stan na 31.12.2019 r.

Lp.	Wiek dziecka	Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	Rodzinny dom dziecka	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	Razem
1	Do 3 lat	3	5	2	3	2	1	16
2	4 - 6	7	4	4	0	11	2	28
3	7-13	18	8	17	0	20	14	77
4	14-17	7	10	6	0	11	30	64
5	18-24	8	13	3	0	3	6	33

Jak wspomniano wcześniej, dużą trudność stanowi brak kandydatów do sprawowania opieki nad licznymi rodzeństwami. W powiecie dominuje model rodziny zastępczej opiekującej się 1 dzieckiem (jest to aż 45 rodzin). Najczęściej są to rodziny, które podjęły się tej funkcji z powodów losowych – spokrewnione wg definicji ustawowej lub sprawujące opiekę nad dzieckiem z dalszej rodziny, mające status rodziny niezawodowej. Rodziny takie rzadko deklarują rozszerzenie swojej działalności i przyjęcie do opieki większej ilości dzieci.

Strukturę rodzin wg ilości dzieci pod opieką ukazuje poniższa tabela nr 8.

Tabela 8. Struktura rodzin zastępczych wg ilości dzieci przebywających w pieczy w 2019 roku

Lp.	Liczba dzieci	Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	Rodzinny dom dziecka	Razem
1.	* bez dziecka	0	0	0	0	0	0
2.	z 1 dzieckiem	19	22	4	0	0	45
3.	z 2 dziećmi	7	6	1	0	0	14
4.	z 3 dziećmi i więcej	3	2	7	1	6	19

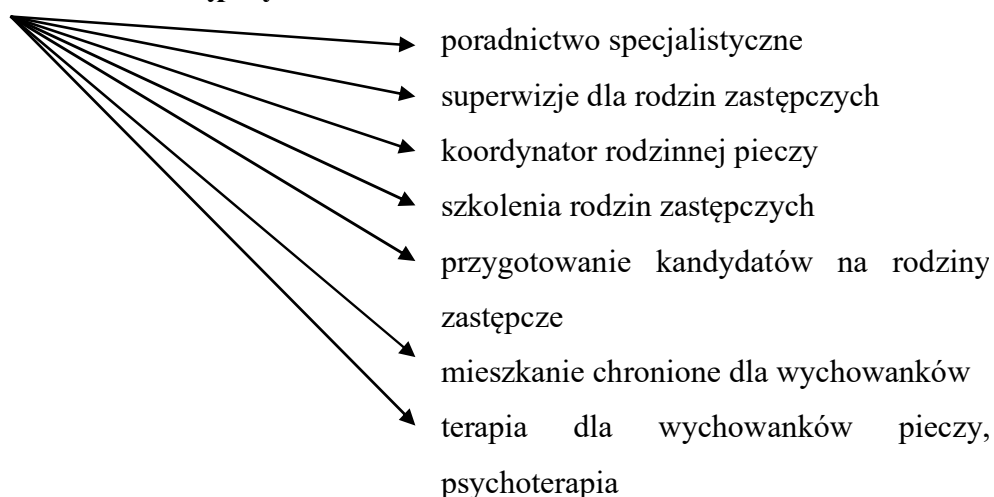
* rodziny oczekujące na przyjęcie dziecka

Wsparcie dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka

Ze względu na nasilone trudności wychowawcze w rodzinach zastępczych konieczne jest stałe wspieranie ich w pełnionej funkcji oraz podnoszenie zarówno kompetencji wychowawczych, jak i osobistych umiejętności w kontakcie z dzieckiem.

Wsparcie rodzin zastępczych realizowane jest poprzez następujące działania:

formy wsparcia dla rodzin zastępczych

Nowym działaniem wprowadzonym w 2019 roku jest zwiększenie ilości osób do pomocy w wychowaniu i pracach gospodarskich, w zależności od ilości dzieci i nasilenia trudności. Dotychczas była to 1 osoba i zmianie podlegała jedynie ilość przyznanych godzin, aktualnie możliwe jest, aby w jednej rodzinie pracowała więcej niż 1 osoba, co jest nie bez znaczenia.

Koordinatory rodzinnej pieczy zastępczej nadal wspierają rodziny w pozyskiwaniu miejsc na terapię u specjalistów. Aktualnie w PCPR zatrudniony jest psycholog na 1/2 etatu, który prowadzi diagnostykę psychologiczną i konsultacje dla wychowanków oraz opiekunów. Prowadzimy również stałą współpracę z prywatnym gabinetem psychiatry dziecięcego. Dobra współpraca łączy Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kartuzach oraz z jednostkami służby zdrowia.

Mimo szerokiego wachlarza wsparcia zdarza się, że rodziny ze względów osobistych nie radzą sobie z trudem wychowania dzieci. W roku 2019 skierowano 2 wnioski o rozwiązanie rodzin zastępczych i przeniesienie dzieci do innych form pieczy zastępczej. Jednocześnie w obu przypadkach wskutek trudności wychowawczych pojawiły się zachowania przemocowe i organizator pieczy zastępczej zawiadomił organy ścigania.

Ważnym elementem wspierania rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka są szkolenia i spotkania superwizyjne. W roku 2019 w odpowiedzi na potrzeby zgłaszane przez opiekunów odbył się cykl powiązanych tematycznie szkoleń prowadzonych przez psychoterapeutę Adama Chojnackiego:

Lp.	Tytuł	Data	Ilość uczestników
1	„Wszystko w rozsądnych granicach”	25.03.2019 r.	24
2	„Kiedy mam 2 korzenie”	23.05.2019 r.	17
3	„W świecie nieznanych uczuć”	19.09.2019 r.	9
4	„Profilaktyka wypalenia”	25.11.2019 r.	20

Odbyły się również dwa 2-dniowe szkolenia w związku z kontrolą przeprowadzoną w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych w Kartuzach. Szkolenia poprowadzili Tomasz i Agnieszka Polkowscy z Fundacji „Dziecko i rodzina” z Warszawy, i obejmowały następujące zagadnienia:

1. „Znaczenie więzi w rozwoju dziecka oraz tworzenie i realizacja planu pomocy dziecku”.
2. „Plan usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej”.

W szkoleniach uczestniczyli koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, wychowawcy placówki opiekuńczo-wychowawczej oraz prowadzący rodzinne domy dziecka.

Kadra stanowiąca system opieki nad dziećmi wzięła udział także w konferencji szkoleniowej pt. „Dziecko – jego rodzina i świat. Pojęcie dobra dziecka w ujęciu terapeutycznym i społecznym” w dniu 4 października 2019 r. Na konferencji wystąpili prelegenci związani na co dzień z zapewnianiem opieki specjalistycznej dzieciom i młodzieży, była również możliwość wzięcia udziału w warsztatach co znacząco podniosło poziom wiedzy i umiejętności uczestników.

Kontynuowano również spotkania superwizyjne, zarówno indywidualne, jak i grupowe. Dla uczestników ważne jest, że od lat prowadzone są przez tę samą osobę – psychoterapeutę Tomasza Kwiatkowskiego. Jego znajomość tematu oraz osobiste predyspozycje, jak i ogromna wiedza terapeutyczna są bardzo cenne przez uczestników. W roku 2019 odbyło się 10 spotkań prowadzonych metodą Balinta, w których uczestniczyło łącznie 65 osób.

Ważną funkcję w realizacji zadań związanych z organizacją opieki zastępczej nad dziećmi pełnią koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej. W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach w roku 2019 było zatrudnionych na tym stanowisku 7 osób w wymiarze odpowiadającym 5,5 etatu (1 osoba na 1/2 etatu, 1 na umowę zlecenie, 1 przebywała na urlopie macierzyńskim). Koordynatorzy nie przekraczają ustawowego limitu opieki nad 15 rodzinami

zastępczymi lub rodzinnymi domami dziecka. Doświadczenie pokazuje, że jest to ważna forma pomocy, chętnie przyjmowana przez zainteresowanych. Ze względu na specyfikę zadań ważne jest, aby koordynatorzy nawiązywali długoterminową współpracę z PCPR tak, aby przez dłuższy czas ta sama osoba współpracowała z każdą rodziną. Dzięki temu zawiązuje się wzajemne zaufanie i serdeczna współpraca, dająca rodzinom poczucie bezpieczeństwa i możliwość zwracania się z codziennymi sprawami do przydzielonej im konkretnej osoby.

Aktualnie koordynacją objęte są wszystkie rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka. Koordynatorzy charakteryzują się wysokim poziomem kompetencji zawodowych oraz predyspozycjami osobistymi. Opieka koordynatorów obejmuje również wychowanków usamodzielniających się po 18 roku życia – mogą korzystać z poradnictwa i specjalistycznego wsparcia. Strukturę wykształcenia i kompetencji koordynatorów przedstawia tabela nr 9.

Tabela 9. Struktura wykształcenia, kwalifikacji, czasu pracy i ilości objętych rodzin przez koordynatorów

Koordynatorzy w Zespole Rodzinnej Pieczy Zastępczej		
Wykształcenie	Zatrudnienie	Ilość rodzin
Pedagog- psychoterapeuta	1/2 etatu	9
Pedagog- psychotraumatolog	Umowa- zlecenie – ½ etatu	10
Psycholog –psycholog kliniczny (urlop macierzyński)	1 etat	12
Pedagog- psychotraumatolog	1 etat	14
Pedagog-trener	1 etat	14
Pedagog-pracownik socjalny	1 etat	12
Pedagog	½ etatu	7

Zarówno koordynatorzy jak i pozostali pracownicy zespołu sukcesywnie podnoszą swoje kompetencje poprzez uczestnictwo w specjalistycznych szkoleniach, warsztatach, konferencjach i superwizjach.

Kolejnym narzędziem przeciwdziałania wypaleniu i wspierania opiekunów zastępczych jest możliwość korzystania przez nich z czasowego niesprawowania opieki nad przyjętymi dziećmi, potocznie zwana „urlopem” i powierzania na ten okres opieki innym rodzinom, tzw. „pomocowym”. Ze względu na ogólny brak miejsc w pieczy zastępczej, zorganizowanie dużej ilości rodzin pomocowych jest trudne dla organizatora pieczy, jednakże rozwiązaniem jest zarówno integracja środowiska rodzin zastępczych – rodziny przyjaźnią się ze sobą i wzajemnie umawiają na wakacyjną opiekę nad dziećmi. Dzięki temu rozwiązaniu dzieci pobyt

w rodzinie pomocowej odbierają jako atrakcyjny wyjazd wakacyjny, a nie konieczność wynikająca z chęci wypoczynku ich opiekunów. Dzieci, dla których nie pozyskano miejsc w rodzinach pomocowych, wyjeżdżają na kolonie i obozy.

Deficyty dzieci trafiających do pieczy – trudności opiekunów

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na organizatora pieczy obowiązek gromadzenia informacji dotyczących dziecka mającego trafić do środowiska zastępczego. Realizacja tego obowiązku napotyka na wiele zewnętrznych trudności – np. placówki służby zdrowia zasłaniają się tajemnicą medyczną i nie udostępniają dokumentacji medycznej dziecka, Sąd w prowadzonym postępowaniu opiekuńczym posiada w większości informacje dotyczące rodzica i dysfunkcji w jego funkcjonowaniu, natomiast niewiele informacji związanych bezpośrednio z sytuacją dziecka, ośrodki pomocy społecznej również mają informacje przydatne do realizacji swoich zadań. Powoduje to sytuację, że prawie niemożliwe jest ustalenie potrzeb psychicznych i emocjonalnych dziecka tuż przed umieszczeniem w pieczy. Żadna z jednostek nie przeprowadza też wymaganej ustawowo diagnozy psychofizycznej dziecka. Brakuje głębokiej i trafnej informacji na temat dotychczasowej sytuacji osobistej i rodzinnej.

Diagnozy sytuacji rodziny sporządzane przez asystentów dotyczą w znaczącym stopniu sytuacji socjalnej, natomiast nie zawierają szczegółowych informacji o historii rodziny, genogramie, więziach i zaburzeniach emocjonalnych. W związku z tym, diagnoza taka jest sporządzana dopiero po umieszczeniu dziecka w pieczy, na podstawie badania psychologicznego, wywiadu z opiekunami oraz rodzicami dziecka, jeśli są dostępni. Diagnoza taka jest jednakże obarczona błędem, ponieważ na wynik badania ma wpływ sytuacja odebrania dziecka ze środowiska rodzinnego, tym samym nie jest możliwe określenie jego wyjściowego stanu psychicznego oraz poziomu rozwoju. Powoduje to, że plan pomocy dziecku sporządzany jest na bieżąco i „na gorąco” dopiero w toku codziennego funkcjonowania i obserwacji opiekuna zastępczego, a nie może być opracowany wcześniej, aby dziecko mogło szybko otrzymać skuteczną pomoc terapeutyczną. Tak jak w poprzednich latach, mimo szeroko zakrojonych akcji informacyjnych i wysokiego poziomu świadomości społecznej, nadal najczęściej występującym zaburzeniem są nasilone deficyty wynikające ze spektrum FAS – zarówno somatyczne (niedobór wagi i wzrostu, wolniejszy rozwój fizyczny, wady serca i inne), jak i psychologiczne (niepełnosprawność intelektualna, zaburzenia emocjonalne, trudności w funkcjonowaniu społecznym).

U starszych dzieci pojawiają zaburzenia potraumatyczne, które często w przeszłości były źle rozpoznane i leczone (np. skutki przemocy domowej jako ADHD). Zaburzenia te mają postać niepokoju psychoruchowego, nadpobudliwości z deficytem uwagi (u nastolatków przejawiającą się poprzez zachowania opozycyjno-buntownicze), obniżenia sprawności intelektualnej, oznak demoralizacji, depresji młodzieńczej. Często pojawiają się zachowania ryzykowne, nieadekwatne do wieku zachowania seksualne, specyficzne zaburzenia umiejętności szkolnych, autoagresja. Właściwie wszystkie dzieci przyjęte w ostatnich latach do pieczy prezentują znacząco zaburzone więzi w połączeniu z deficytami zdrowotnymi. Schorzenia somatyczne wynikają zarówno z chorób, jak i z zaniedbań opiekuńczych we wczesnym okresie rozwoju (brak szczepień o czasie, brak adekwatnej opieki medycznej, częste infekcje wynikające np. z występującej próchnicy lub nieodpowiedniej higieny), wreszcie trwałe uszkodzenia będące skutkiem przemocy. Wiele zaburzeń występuje łącznie.

Dzieci w pieczy zastępczej wymagają szczegółowej diagnozy, zarówno psychologiczno-pedagogicznej jak i medycznej oraz szerokiej opieki specjalistycznej.

Częstotliwość występowania poszczególnych zaburzeń prezentuje tabela nr 10.

Tabela 10. Częstotliwość występowania zaburzeń u wychowanków rodzinnej pieczy Zastępczej

Lp.	Obszar zaburzeń	Liczba dzieci
1	FAS, FASD	27
2	ADHD	6
3	PTSD, inne zaburzenia potraumatyczne	41
4	Demoralizacja, zachowania ryzykowne	14
5	Zaburzenia depresyjne i nerwicowe	14
6	Erotyzacja zachowań	8
7	Specyficzna zaburzenia umiejętności szkolnych	24
8	Autoagresja	15

Pomoc specjalistyczna dla dzieci i młodzieży przebywającej w pieczy zastępczej

Ze względu na przejawiane zaburzenia i deficyty, istnieje konieczność specjalistycznej pomocy terapeutycznej blisko miejsca zamieszkania dla dzieci i młodzieży. Pomoc ta jest realizowana w postaci konsultacji psychologicznych. Od dwóch lat PCPR zatrudnia psychologa w wymiarze 1/2 etatu, natomiast nie jest to działanie wystarczające.

Wypracowano dobrą współpracę z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kartuzach, dzięki czemu diagnoza pod kątem trudności szkolnych odbywa się szybko i sprawnie, przychylnie rozpatrywane są wnioski o nauczanie indywidualne czy specjalne, jeśli sytuacja tego wymaga.

Nawiązano współpracę z prywatnym gabinetem psychiatry dziecięcego, w związku z czym w sytuacjach pilnych dzieci otrzymują wizytę w ciągu kilku dni do tygodnia. Niestety są to wizyty odpłatne.

Integracja środowiska opiekunów zastępczych sprawiła także, że istnieje nieoficjalna „baza danych” o lekarzach i innych specjalistach, opiekunowie wymieniają się informacjami i wzajemnie polecają sobie specjalistów, z których pomocy warto skorzystać. Niestety, ze względu na często wieloletnie zaniedbania, dzieci potrzebują pilnej pomocy i najczęściej są to wizyty odpłatne, aby uniknąć wielomiesięcznego oczekiwania w kolejkach.

Zakres udzielanej pomocy oraz ilość dzieci korzystających pokazuje kolejna tabela nr 11.

Tabela 11. Ilość dzieci pozostających pod stałą opieką specjalistyczną

Lp.	Specjalista/obszar pomocy	Ilość dzieci
1	Psycholog/psychoterapeuta	36
2	Psychiatra	25
3	Hospitalizacja psychiatryczna	1
4	Neurolog	13
5	Endokrynolog	3
6	Rehabilitacja ruchowa	21
7	Inne	45

Klub Młodzieżowy działający przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach

Ważnym uzupełnieniem oferty terapeutycznej jest Klub Młodzieżowy działający na zasadzie świetlicy środowiskowej. Zajęcia w Klubie odbywają się raz w tygodniu we wtorki w godzinach 16–19 i mają formę zajęć socjoterapeutycznych uzupełnionych wyjazdami integracyjno-edukacyjnymi (kino, muzea, wydarzenia kulturalne, ale również wspólne wyjścia np. do restauracji, na łyżwy).

Klub Młodzieżowy przy PCPR powstał w 2015 roku w ramach projektu z Programu Osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w tworzeniu Systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” MRPiPS jako oferta dla młodzieży pochodzącej z rodzin dysfunkcyjnych, umieszczonych w pieczy zastępczej jako profilaktyka zjawiska

przemocy domowej oraz uzupełnienia pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz psychologa. Najważniejszym zadaniem Klubu jest odbudowanie więzi społecznych i nawiązanie prawidłowych relacji przez treningi, warsztaty i psychoedukację. Po kilku latach działalności obserwujemy u podopiecznych podniesienie umiejętności społecznych uczestników, ich wzajemną integrację, zwiększoną umiejętność radzenia sobie ze stresem i trudnymi emocjami oraz zwiększone zaufanie do trenerów z Klubu. Uczestnicy są lepiej przygotowani do procesu usamodzielnienia.

Jako że działalność Klubu aktualnie jest niezbędna, a jednostka samorządu ma niewielką możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na taki cel, środki zostały zarezerwowane przez Powiat Kartuski i w roku 2019 na funkcjonowanie Kluby przeznaczono łącznie 8.500,00 zł.

W zajęciach Klubu uczestniczyło w roku sprawozdawczym 15 wychowanków pieczy zastępczej. Idea Klubu opiera się na całkowitej akceptacji (przy braku akceptacji dla negatywnych zachowań), nie jest możliwe „bycie relegowanym” z grupy. Jest dużo pracy socjoterapeutycznej, opartej na biografii i odczuciach uczestników. Grupę prowadzi troje trenerów przy wsparciu kierownika, co pozwala na prawie indywidualny kontakt z uczestnikami. Na spotkania są zapraszani również zewnętrzni specjaliści – m. in. doradca zawodowy, pracownik socjalny, seksuolog-edukator, socjolog, którzy prowadzą zajęcia, warsztaty i prezentacje z określonych obszarów.

Ważnym aspektem są wspólne posiłki. Są one przygotowywane przez uczestników wraz z trenerami, a wspólne ich spożywanie służy modelowaniu więzi. Czasami organizowane są wyjścia do restauracji, co ma na celu nauczenie norm społecznych, zasad zachowania, ale też odkrywanie nowych smaków.

Dużo czasu poświęca się również na swobodne bycie razem, dzięki czemu wychowankowie otwierają się, dzielą swoimi odczuciami i troskami w swobodnej atmosferze wymiany emocjonalnej.

Zajęcia prowadzone są przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (pedagog, psychotraumatolog, trener) w ramach pracy etatowej. Ze względu na stosunek ilości trenerów do ilości uczestników, każdy z uczestników Klubu ma szansę na zindywidualizowany, terapeutyczny kontakt. W trakcie zajęć realizowane są także założenia programu „Z nadzieją w przyszłość” adresowanego dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej. Wprowadzenie tych treści konieczne było ze względu na nasilenie trudności psychologicznych i emocjonalnych u dzieci zbliżających się do 18 roku życia, takich jak zachowania buntownicze, podkreślanie własnej autonomii w nieakceptowany społecznie sposób, demoralizacja

i autodestrukcja, przy jednoczesnej niechęci do korzystania z pomocy specjalistycznej.

Z obserwacji osób pracujących z dorastającą młodzieżą w pieczy zastępczej, aktualnych badań i literatury fachowej oraz wiedzy psychologicznej wynika, że młodzież przebywająca w pieczy zastępczej ma dużą potrzebę niezależności przy jednocześnie wysokim poziomie lęku przed dorosłością, ale też odrzuceniem. W okresie nastoletnim powracają traумы wczesnodziecięce objawiające się totalnym odrzuceniem opiekunów zastępczych i potrzebą „życia na własny rachunek”, natomiast opiekunowie zastępczy często nie mają wystarczających kompetencji emocjonalnych, aby radzić sobie z trudnymi zachowaniami, nie rozumieją wpływu zaburzeń więzi na rozwój zachowań destrukcyjnych w adolescencji; mają również duży lęk przed odpowiedzialnością za zachowanie przyjętych dzieci oraz oceną środowiska. Młodzież opuszczająca środowisko zastępcze po uzyskaniu pełnoletności ma niewielkie możliwości podjęcia samodzielnego życia ze względu na niskie kompetencje na rynku pracy, tym samym niskie wynagrodzenie połączone z niemożnością pozyskania niezależnego mieszkania, co łączy się z uczuciem rozczarowania, frustracji i bezradności. Kolejną trudnością jest to, że część młodzieży planuje po 18 roku życia powrót do rodziny pochodzenia, której sytuacja najczęściej nie zmieniła się od chwili odebrania dzieci, środowisko jest niemotywuujące, a wręcz destrukcyjne, niemniej młodzież wierzy w dobroć swoich rodziców, ponadto czuje się odpowiedzialna za ich życie. Skutkuje to często przerwaniem nauki, brakiem zatrudnienia ze względu np. na brak dojazdu.

Promocja rodzicielstwa zastępczego

Wsparcie rodzin zastępczych to nie tylko specjalistyczna pomoc terapeutyczna, ale także wspieranie ich w pełnieniu funkcji poprzez przyjemne wydarzenia oraz dawanie możliwości odpoczynku i zregenerowania sił poprzez czas wolny spędzony bez przyjętych dzieci. Jest to bardzo ważne, ponieważ całodobowa opieka nad dziećmi jest zadaniem trudnym, wyczerpującym i prowadzącym do wypalenia.

W związku z tym, w roku 2019 odbyły się tradycyjnie dwa duże wydarzenia integracyjne oraz promujące ideę rodzicielstwa zastępczego:

1. Festyn rodzinny z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego i Dnia Dziecka w Parku Miniatur i Gigantów w Stryszej Budzie – 9.06.2019 r.
2. Spotkanie gwiazdkowe połączone z przedstawieniem teatralnym w Kartuskim Centrum Kultury – 14.12.2019 r.

Festyn odbył się w Parku Miniatur i Gigantów – rodziny miały możliwość korzystania z atrakcji parku przez cały dzień, przygotowano także poczęstunek obiadowy i słodki oraz napoje i lody. W spotkaniu uczestniczyło 38 rodzin zastępczych, w tym 131 dzieci.

Tradycyjne spotkanie świąteczne odbyło się w Kartuskim Centrum Kultury. Spotkanie przyciąga co roku tak dużo zainteresowanych. Aktorzy Teatru 4Miasto z Gdyni wystawili spektakl „Księżę Papusz i Przyjaciele”, potem najmłodszych odwiedził św. Mikołaj i rozdał paczki ze słodyczami. Aktorzy zorganizowali animacje dla dzieci – malowanie twarzy, konkursy, wspólne kolędowanie, a opiekunowie mieli czas na swobodną rozmowę przy kawie i poczęstunku. Imprezę swoją obecnością uświetnił Wicestarosta Kartuski - Piotr Fikus – złożył życzenia świąteczne i serdeczne podziękowania opiekunom zastępczym za ich codzienny trud wkładany w opiekę. Spotkanie miało bardzo przyjemny charakter, była możliwość spotkania się w mniej oficjalnych niż zazwyczaj okolicznościach, środowisko opiekunów zastępczych zintegrowało się między sobą oraz z pracownikami organizatora pieczy. W spotkaniu wzięło udział 34 rodziny zastępcze, w tym 124 dzieci - łącznie około 190 osób.

Środki na organizację obu tych wydarzeń zostały zabezpieczone w budżecie Powiatu Kartuskiego. Słodycze do przygotowania paczek świątecznych pozyskano od sponsorów. Dodatkową atrakcją były prezenty dla całych rodzin przygotowane z kosmetyków serii AA, przekazanych przez firmę Oceanic z Sopotu.

Nowym rozwiązaniem wprowadzonym w roku 2019 był „weekend wytchnienia” dla opiekunów zastępczych. Dla dzieci, które ze względu na silnych zaburzeń lub względów zdrowotnych nie mogły wziąć udziału w zorganizowanym wypoczynku typu kolonie przygotowano we współpracy z Kaszubskim Uniwersytetem Ludowym weekend atrakcji, dzięki czemu opiekunowie zastępczy mieli zapewnioną opiekę dla nich poza miejscem zamieszkania, a sami mogli odpocząć lub zająć się ważnymi dla siebie sprawami. W weekendzie ostatecznie wzięło udział 15 dzieci.

We współpracy z Fundacją „Serce” im. J. Korczaka umożliwiono opiekunom zastępczym udział w koncertach muzyki klasycznej odbywających się w Sopotkiej Filharmonii. Tradycyjnie również rodziny wraz z dziećmi skorzystały z zaproszenia na koncert świąteczny uświetniony podarunkami dla najmłodszych.

W okresie sprawozdawczym 16 dzieci z terenu powiatu kartuskiego przebywało w pieczy zastępczej rodzinnej na terenie innego powiatu. Natomiast, aż 59 dzieci z innych powiatów przebywało w zastępczych formach opieki w powiecie kartuskim, co obrazuje tabela nr 12.

Tabela 12. Liczba dzieci z innych powiatów przebywających w pieczy zastępczej na terenie powiatu kartuskiego w roku 2019

Lp.	Miejsce pochodzenia dziecka	Pieczna rodzinna	Pieczna instytucjonalna	Razem
1	Miasto Gdańsk	6	-	6
2	Miasto Gdynia	2	-	2
3	Miasto Sopot	2	-	2
4	Miasto Kraków	1	-	1
5	Miasto Łódź	4	-	4
6	Miasto Słupsk	1	4	5
7	Powiat Wejherowski	15	2	17
8	Powiat Kościerski	1	-	1
9	Powiat Zgierski	1	-	1
10	Powiat Kędzierzyńsko- Kozielski	-	1	1
11	Powiat Gdański	1	1	2
12	Powiat Sztumski	1	-	1
13	Powiat Lęborski	1	-	1
14	Powiat Bytowski	1	-	1
15	Powiat Drawski	-	6	6
16	Powiat Pucki	3	-	3
17	Powiat Malborski	1	-	-
18	Gmina Miasto Siemianowice Śląskie	4	-	4
19	Powiat Sławieński	1	-	1
Razem		45	14	59

Powiat prowadzący rodzinne formy opieki lub placówki opiekuńczo-wychowawcze przyjmujący dziecko z innego powiatu zawiera porozumienie w sprawie jego pobytu i wysokości wydatków na jego utrzymanie. Dochód z porozumień pomiędzy ww. powiatami w roku 2019 wyniósł 1 452 563,77 zł, co obrazuje tabela nr 13.

Tabela 13. Dochody z porozumień pomiędzy powiatami w roku 2019

Lp.	Miejsce pochodzenia dziecka	Pieczna rodzinna kwota zwrotu	Pieczna instytucjonalna kwota zwrotu	Razem
1	Miasto Gdańsk	80 801,06 zł	-	80 801,06 zł

2	Miasto Gdynia	20 952,00 zł	-	20 952,00 zł
3	Miasto Sopot	41 347,98 zł	-	41 347,98 zł
4	Miasto Kraków	49 261,96 zł	-	49 261,96 zł
5	Miasto Łódź	93 371,67 zł	-	93 371,67 zł
6	Miasto Słupsk	11 805,38 zł	146 392,00 zł	158 197,38 zł
7	Powiat Wejherowski	403 812,55 zł	27 000,00 zł	430 812,55 zł
8	Powiat Kościerski	12 624,00 zł	-	12 624,00 zł
9	Powiat Zgierski	28 200,35 zł	-	28 200,35 zł
10	Powiat Kędzierzyńsko- Kozielski	9 955,00 zł	-	9 955,00 zł
11	Powiat Gdański	12 624,00 zł	36 598,00 zł	49 222,00 zł
12	Powiat Sztumski	12 624,00 zł	-	12 624,00 zł
13	Powiat Lęborski	30 069,63 zł	-	30 069,63 zł
14	Powiat Bytowski	8 328,00 zł	-	8 328,00 zł
15	Powiat Drawski	-	213 388,00 zł	213 388,00 zł
16	Powiat Pucki	87 167,92 zł	-	87 167,92 zł
17	Powiat Malborski	9 773,42 zł	-	9 773,42 zł
18	Gmina Miasto Siemianowice	114 384,85 zł	-	114 384,85 zł
19	Powiat Sławieński	2 082,00 zł	-	2 082,00 zł
Razem		1 029 185,77zł	423 378,00 zł	1 452 563,77 zł

Od stycznia 2012 roku gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Uzyskane dochody od gmin przedstawia tabela nr 14.

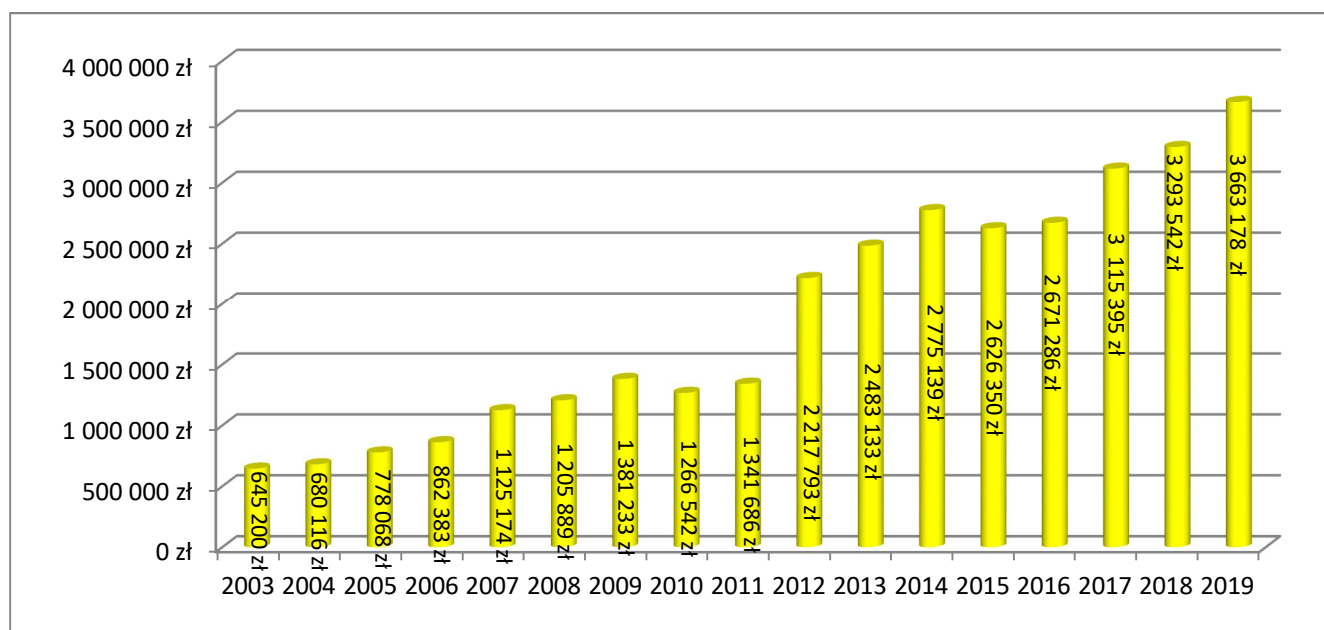
Tabela 14. Dochody uzyskane z tytułu odpłatności gmin za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej w 2019 r.

Lp.	Nazwa gminy	Liczba dzieci	Kwota zwrotu	Rodzaj pieczy
1	Chmielno	4	23 989,19 zł	piecza rodzinna i instytucjonalna
2	Przodkowo	12	113 519,11 zł	piecza rodzinna i instytucjonalna
3	Sierakowice	24	179 587,82 zł	piecza rodzinna i instytucjonalna
4	Somonino	25	175 269,65 zł	piecza rodzinna i instytucjonalna
5	Stężycza	6	51 920,87 zł	piecza rodzinna
6	Sulęcyno	2	11 629,25 zł	piecza rodzinna

7	Kartuzy	41	265 999,77 zł	piecza rodzinna i instytucjonalna
8	Żukowo	37	252 733,58 zł	piecza rodzinna i instytucjonalna
Razem:			1 074 649,24 zł	

W roku sprawozdawczym z powodu zwiększonej ilości dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej nastąpił wzrost wydatków na pieczę zastępczą. Wielkość udzielonej pomocy obrazuje wykres nr 6.

Wykres 6. Wielkość udzielonej pomocy rodzinom zastępczym i usamodzielnianym wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą w latach 2003-2019

Zakres udzielonej pomocy w ramach pieczy zastępczej przedstawia tabela nr 15.

Tabela 15. Struktura wypłaconych świadczeń na utrzymanie dziecka w rodzinnej pieczy i usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej w roku 2019

Lp.	Forma pomocy	Liczba osób korzystających	Kwota wypłaconych świadczeń
1	Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej w tym: dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	108 rodzin 200 dzieci	1 991 509,75 zł
2	Świadczenie jednorazowe na pokrycie kosztów przyjmowanego dziecka	18 rodzin 33 dzieci	28 510,00 zł
3	Świadczenie jednorazowe lub okresowe z tytułu zdarzenia losowego	1 rodzina 1 dziecko	2 000,00 zł
4	Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego	14 rodzin	142 013,90 zł
5	Świadczenie na remont	6 rodzin	13 300,00 zł
6	Środki finansowe na pokrycie niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i	6 rodzin	8 800,00 zł

	wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka		
7	Świadczenie na utrzymanie dzieci w rodzinach pomocowych	10 dzieci	7 681,94 zł
8	Pomoc na usamodzielnienie*	7	37 196,00 zł
9	Pomoc na zagospodarowanie*	17	26 809,00 zł
10	Pomoc na kontynuację nauki*	46	200 698,21 zł
11	Wynagrodzenie dla zawodowych rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka	19	749 612,04 zł
12	Wynagrodzenie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki i pracach gospodarskich	12	321 535,12 zł
13	Wynagrodzenie rodzin pomocowych	7	2 674,60 zł
14	Szkolenia rodzin zastępczych	125	14 200,00 zł
15	Dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	6 rodzin 22 dzieci	8 500,00 zł
16	Dofinansowanie do wynajmu pokoju *	1	450,00 zł
Razem			3 663 177,93 zł
17.	Dodatek wychowawczy (500+) finansowany ze środków budżetu państwa wraz z kosztem obsługi	87 rodzin 139 dzieci	828 755,27 zł
18.	Dodatek z art. 113a (500+) finansowany ze środków budżetu państwa wraz z kosztem obsługi	47 dzieci	143 380,32 zł
19.	Jednorazowe świadczenie dla dzieci i młodzieży uczących się w ramach programu rządowego „Dobry Start” finansowane ze środków budżetu państwa wraz z kosztem obsługi *	171 dzieci i osób uczących w pieczy zastępczej (124 dzieci z RZ, 47 dzieci z POW) i 6 osób usamodzielnianych	54 870,00 zł
RAZEM			4 690 183,52 zł

*Wsparcie to obejmuje wychowanków pieczy rodzinnej i instytucjonalnej

Tabela 16. Wielkość przyznanej dotacji dla placówek opiekuńczo-wychowawczych w roku 2019

Lp.	Forma pomocy	Liczba miejsc	Liczba dzieci	Łączna kwota dotacji
1.	Placówka socjalizacyjna „Dom św. Wincentego” w Kartuzach	14	14	1 890 565,10 zł
2.	Placówka socjalizacyjna „Najo Checz” w Kartuzach	14	14	
3.	Placówka socjalizacyjna „Dom św. Ludwiki” w Kartuzach	14	12	
4.	Placówka socjalizacyjna „Dom bł. s. Marty Wieckiej” w Kartuzach	14	13	
RAZEM		56	53	1 890 565,10 zł

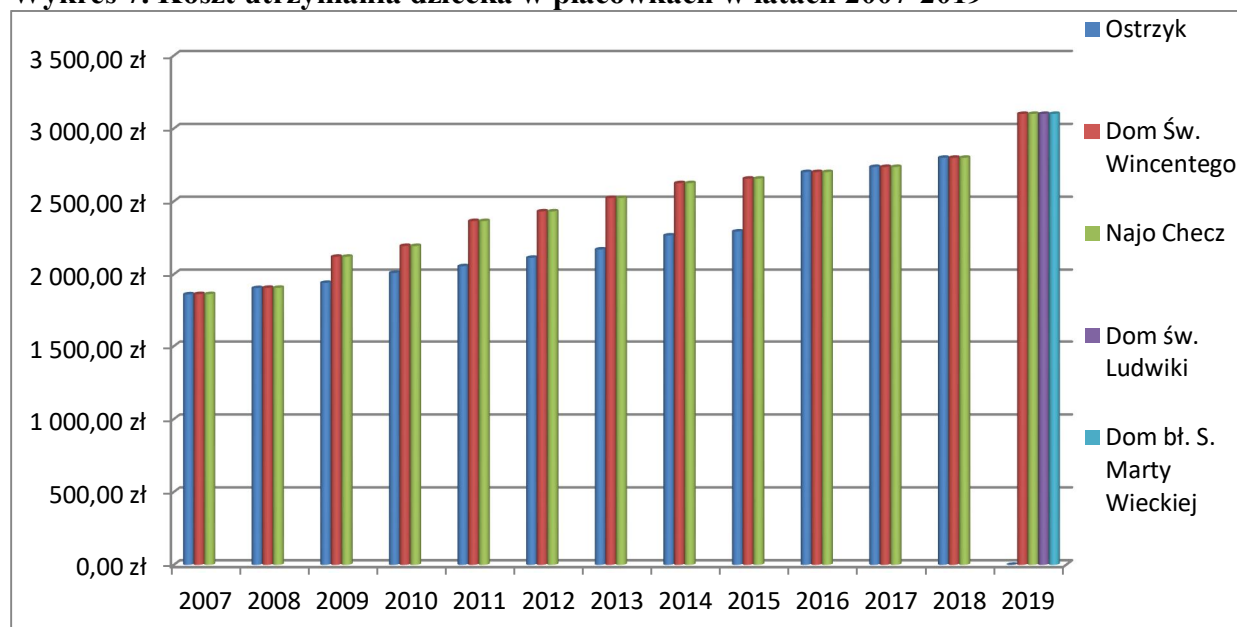
Wydatki na utrzymanie dziecka w placówce systematycznie wzrastają mimo, że koszt utrzymania wychowanka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo jest jednym z najniższych

w województwie i w kraju. Koszt utrzymania wychowanka obrazuje tabela nr 17 i wykres nr 7.

Tabela 17. Koszt utrzymania wychowanka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2007-2019

Lp.	Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1	Placówka socjalizacyjna OSTRZYK w Ostrzycach	1 862 zł	1 905 zł	1 941 zł	2 009 zł	2 055 zł	2 113 zł	2 170 zł	2 266 zł	2 293 zł	2 701 zł	2 736 zł	2799 zł	-
2	Placówka Socjalizacyjna Dom św. Wincentego w Kartuzach	1 864 zł	1 907 zł	2 120 zł	2 194 zł	2 365 zł	2 431 zł	2 523 zł	2 625 zł	2 656 zł	2 701 zł	2 736 zł	2 799 zł	3100 zł
3	Placówka Socjalizacyjna Najo Chec w Kartuzach	1 864 zł	1 907 zł	2 120 zł	2 194 zł	2 365 zł	2 431 zł	2 523 zł	2 625 zł	2 656 zł	2 701 zł	2 736 zł	2 799 zł	3100 zł
4	Placówka Socjalizacyjna Dom św. Ludwika w Kartuzach	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3100 zł
5	Placówka Socjalizacyjna Dom bł. s. Marty Wieckiej w Kartuzach	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3100 zł

Wykres 7. Koszt utrzymania dziecka w placówkach w latach 2007-2019

We wszystkich sprawach dotyczących pobytu dzieci w pieczy zastępczej zbadano sytuację bytową osób zobowiązanych do ponoszenia odpłatności za pobyt dzieci w pieczy i wydano stosowne decyzje. W 2019 roku wydano łącznie 71 decyzji. Z tytułu odpłatności rodziców biologicznych uzyskano kwotę 12.797,10 zł.

Tabela 18. Liczba wydanych decyzji dotyczących opłat rodziców za pobyt dziecka w pieczy w 2019 roku

	Odstąpienie od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	Ustalenie opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	Umorzenie należności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	Uchylenia decyzji dotyczącej opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	Rozłożenie na raty zaległości z tytułu opłat za pobyt dziecka w pieczy zastępczej
Liczba wydanych decyzji	70	1	0	0	0

Do zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez powiat należy również przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, zagospodarowanie oraz pokrywanie wydatków związanych z kontynuowaniem nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze czy rodziny zastępcze. Zgodnie z obowiązującymi przepisami dla każdego dziecka wychodzącego z systemu pomocy został opracowany indywidualny program usamodzielnienia oraz system wsparcia, co obrazuje tabela nr 19.

Tabela 19. Pomoc usamodzielnianym wychowankom w roku 2019

Lp.	Rodzaj pomocy	Liczba osób	Kwota
1	kontynuacja nauki	46	200 698,21 zł
2	pomoc na usamodzielnienie	7	37 196,00 zł
3	pomoc rzeczowa na zagospodarowanie	17	26 809,00 zł
4	mieszkanie chronione	3	3 960,94 zł
5	pomoc psychologiczna	0	-
6	pomoc prawna	0	-
7	pomoc w uzyskaniu zatrudnienia	0	-
Razem		73	268 664,15 zł

Wychodząc z założenia, że najlepszym środowiskiem dla dziecka jest rodzina, systematycznie prowadzono promocję rodzicielstwa zastępczego. W roku 2019 przeprowadzono szkolenie dla kandydatów dla 7 rodzin, które otrzymały kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Pełnienie funkcji rodzica zastępczego wymaga nie tylko właściwych predyspozycji, odpowiedniego przygotowania, ale także systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji. Duży kłopot dla opiekunów stanowi rozumienie języka prawnego, z którym spotykają się na co dzień w trakcie procedur sądowych oraz przepisy prawa rodzinnego i ich

zastosowanie w codziennym funkcjonowaniu rodziny zastępczej. Opiekunowie zgłaszali także oznaki przemęczenia, wypalenia. Stąd zaplanowano dwa szkolenia tematyczne odpowiadające na te potrzeby. Ponadto, w odpowiedzi na inicjatywę zawodowych rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka, zorganizowano spotkanie z dyrektorem PCPR, celem omówienia trudności jak i potrzeb w zakresie sprawowania funkcji. Liczbę rodzin zastępczych uczestniczących w szkoleniach przedstawia tabela nr 20.

Tabela 20. Liczba rodzin zastępczych uczestniczących w szkoleniach w roku 2019

Lp.	Tytuł szkolenia	Liczba osób korzystających	Jednostka prowadząca szkolenie
1	„Między chaosem i spokojem” – warsztaty dotyczące czynników stresogennych w pieczy zastępczej, dobrej komunikacji w rodzinie oraz profilaktyki wypalenia	19	ARCHE Psychoterapia Gdańsk mgr Adam Chojnacki
2	Prawne aspekty rodzinnej pieczy zastępczej	19	Sędzia SR w Kartuzach w stanie spoczynku Miroslawa Śmiałek
Razem		38	

Opiekunowie zastępczy mieli również możliwość uczestnictwa we współorganizowanej przez PCPR międzynarodowej konferencji szkoleniowej pt. „Dziecko-jego rodzina i świat. Pojęcie dobra dziecka w ujęciu terapeutycznym i społecznym”, której celem było tworzenie struktury adekwatnej pomocy dla dziecka uwzględniającej deficyty i zasoby rodziny pochodzenia. W konferencji udział wzięło łącznie 180 osób.

W 2019 roku kontynuowano spotkania opiekunów zastępczych o charakterze superwizyjnym. Spotkania te prowadzone są metodą treningu balintowskiego. Grupa ma luźną, otwartą strukturę, a frekwencja świadczy o potrzebie dzielenia się zarówno pozytywnymi, jak i trudnymi doświadczeniami. Grupa superwizyjna zastąpiła funkcjonującą wcześniej grupę wsparcia i w naszej ocenie oraz rodzin jest trafionym rozwiązaniem. Osoba prowadząca to psychoterapeuta psychoanalityczny, przyjeżdżający wyłącznie na te spotkania, co tworzy atmosferę bezpieczeństwa i poufności i tym samym ułatwia dzielenie się trudnościami. W okresie sprawozdawczym odbyło się 10 takich spotkań.

Oprócz spotkań grupowych, zachowywanych w poufności, była możliwość korzystania z indywidualnych konsultacji. W spotkaniach uczestniczyło 25 osób.

Rozwiązaniem wprowadzonym ustawą z 2011 roku jest stanowisko koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Z rozmów przeprowadzanych z opiekunami wynika, że jest to ważna forma pomocy, chętnie przyjmowana przez zainteresowanych. Znaczące jest, aby koordynatorzy nawiązywali długoterminową współpracę z PCPR tak, aby przez dłuższy czas ta sama osoba współpracowała z każdą rodziną. Dzięki temu zawiązuje się wzajemne zaufanie

i serdeczna współpraca, dająca rodzinom poczucie bezpieczeństwa i możliwość zwracania się z codziennymi sprawami do przydzielonej im konkretnej osoby. W 2019 roku koordynacją objęte były wszystkie rodziny zastępcze, sprawujące opiekę nad dziećmi do 18 r.ż. Wychowankowie pełnoletni przy sporządzaniu planu usamodzielnienia są informowani o możliwości korzystania z pomocy pedagogicznej koordynatorów oraz pomocy psychologa, jednakże formalnie rodziny takie nie pozostają już pod opieką koordynatorów (głównie ze względu na brak zobowiązania po 18 r.ż. do sporządzania okresowych ocen sytuacji dziecka i innych dokumentów sprawozdawczych do Sądu Rodzinnego).

IV. Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo jest niepieniężną formą pomocy dla osób i rodzin, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych bez względu na posiadany dochód. Oferowane wsparcie jest dostosowane do rodzaju problemu oraz sytuacji klienta. Poradnictwo specjalistyczne w roku 2019 prowadzone było w następujących formach:

- 1) edukacja w zakresie prawidłowego sprawowania opieki rodzicielskiej,
- 2) prowadzenie rozmów zmierzających do zmniejszenia skutków wyuczonej bezradności,
- 3) mediacje między małżonkami będącymi w konflikcie oraz rodzicami i dziećmi,
- 4) udział w posiedzeniach zespołów interdyscyplinarnych i grupach roboczych,
- 5) motywowanie osób dotkniętych przemocą do podejmowania działań zmierzających do jej zapobiegania,
- 6) zachęcanie, nakłanianie i motywowanie do podejmowania leczenia,
- 7) motywowanie do zwiększenia aktywności w poszukiwaniu zatrudnienia,
- 8) edukacja współmałżonka w zakresie zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu i innych używek oraz przemocy w rodzinie,
- 9) konsultacje i poradnictwo psychologiczne,
- 10) współpraca z wolontariuszami, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami współpracującymi z dzieckiem i rodziną,
- 11) uczenie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów,
- 12) udzielanie informacji z zakresu przysługujących praw i uprawnień osób niepełnosprawnych, ofiar przemocy,
- 13) poradnictwo w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, nabywanie i doskonalenie umiejętności, edukacja w zakresie prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich,
- 14) pomoc w redagowaniu pism i wniosków do instytucji zewnętrznych (sądów, urzędów),
- 15) poradnictwo prawne.

Działalność Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach

Od 2002 roku Powiat Kartuski prowadzi Centrum Interwencji Kryzysowej funkcjonujące w strukturze organizacyjnej PCPR w Kartuzach. Wszechstronność prowadzonych działań w obszarze interwencji kryzysowej wymaga zatrudnienia kadry merytorycznie przygotowanej do

realizacji określonych działań. W roku 2019 z pomocy CIK skorzystało 825 osób, udzielono 1293 porady.

Tabela 21. Struktura pomocy udzielonej w ramach Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach w 2019 r.

<i>Rodzaj zdarzenia</i>	<i>Łącznie</i>	<i>Porady</i>	<i>Psycholog</i>
Przemoc	207	207	142
Alkoholizm i inne uzależnienia	146	146	137
Dzieci ofiary przemocy	78	78	78
Molestowanie, gwałt	17	17	17
Niepełnosprawność i choroby psychiczne	40	40	40
Strata Bliskiej osoby	19	19	19
Nieszczęśliwy wypadek, np. komunikacyjny	2	2	2
Bezdomność i problemy socjalno-bytowe	1	1	1-
Problemy rodzinne (bezradność, konflikty małżeństwo, problemy wychowawcze, problemy osobiste)	336	336	335
próby samobójcze, myśli samobójcze	48	48	48
Interwencje w miejscu zamieszkania	-	-	-
Sesje rodzinne, mediacje	92	92	92
Grupy wsparcia	12 sesji		
Udział w przesłuchaniach, rozprawach sądowych	3		1
Organizowanie zespołów interdyscyplinarnych na rzecz poprawy sytuacji w rodzinie	5		
Organizowanie zespołu kryzysowego w pracy z rodziną na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej oraz rodziną zagrożoną odebraniem dziecka	3		
Udział w zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych w GOPS-ach z terenu powiatu kartuskiego	219		
Wizyty psychologa w Szpitalu Powiatowym w Kartuzach	-	-	-
Bezpłatne porady prawne	66		
Ofiary cyberprzemocy	26	26	26
Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc „Można Inaczej”	1 program (21 os. ukończyło 10 os)		
Osoby wobec, których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc	74	74	71
Punkt wsparcia rodzicielskiego	23	23	23

W roku 2019 do CIK zgłosiło się 135 osób zgłaszających przemoc po raz pierwszy, w tym 90 kobiet, 38 dzieci, 7 mężczyzn. Te liczby wskazują na konieczność podejmowania działań

w zakresie interdyscyplinarnego wsparcia dla ofiar przemocy, ale przede wszystkim na szeroką edukację społeczeństwa w zakresie konsekwencji stosowania przemocy w różnej postaci.

Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych

W ramach działań realizowanych przez Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach przy współpracy z siedmioma gminami powiatu kartuskiego w roku 2019 kontynuowano działalność punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych.

Tabela 22. Osoby korzystające z punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych w roku 2019

Lp.	Miejscowość	Dzieci od 14 do 17 lat	Osoby dorosłe od 18 lat do 60 lat w tym osoby współuzależnione	RAZEM
1	Kartuzy	6	19	25
2	Żukowo	2	4	6
3	Sulęczyno	1	4	5
4	Przodkowo	2	6	8
5	Stężyca	2	2	4
6	Somonino	3	9	12
7	Sierakowice	4	5	9
8	Chmielno	2	6	8
Razem		22	55	77

W 2019 roku odbyły się 254 konsultacje i spotkania terapeutyczne. Z działalności punktu konsultacyjnego skorzystało łącznie 77 osób (w tym 55 osób dorosłych i 22 osoby nieletnie). W ramach działalności punktu odbyły się również:

- spotkania terapeutyczne, konsultacje i warsztaty edukacyjne w ramach programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób używających substancji psychoaktywnych skierowanych przez sąd lub/i pozostających pod opieką kuratora,
- skierowano 7 osób do dalszej diagnostyki psychiatrycznej ze względu na rozpoznaną depresję i prawdopodobną konieczność włączenia farmakoterapii,
- odbyło się 30 sesji rodzinnych dla 15 rodzin (łącznie 26 osób dorosłych, 8 osób nieletnich) dotyczących wzmocnienia kompetencji wychowawczych, problemów związanych z uzależnieniem, współuzależnieniem czy eksperymentowaniem ze

środkami psychoaktywnymi oraz uzależnieniami behawioralnymi. Dodatkowo pojawiły się problemy związane z przemocą domową i rówieśniczą oraz w konsekwencji z funkcjonowaniem rodziny,

- 5 osób zostało umieszczonych w stacjonarnych ośrodkach terapii uzależnień,
- skierowano 3 osoby nieletnie do udziału w zajęciach grupowych dla osób nieletnich,
- 1 rodzina (3 osoby) uczestniczyły w konsultacjach w ramach post readaptacji (po ukończonej terapii w ośrodku stacjonarnym terapii uzależnień),
- 2 rodziny uczestniczyły w konsultacjach dotyczących procedur niezbędnych przy umieszczeniach nieletnich w ośrodkach terapii uzależnień.

Tabela 23. Konsultacje, warsztaty i spotkania terapeutyczne dla osób korzystających z punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych i ich rodzin w 2019 r.

Lp.	Miejscowość (gmina)	Dzieci od 14 do 17 lat Porady	Osoby dorosłe od 18 lat do 60 lat Porady	RAZEM
1	Kartuzy	24	47	71
2	Żukowo	15	21	36
3	Sulęczyno	3	10	13
4	Przodkowo	9	12	21
5	Stężycza	23	16	39
6	Somonino	10	23	33
7	Sierakowice	10	14	24
8	Chmielno	7	10	17
Razem		101	153	254

Wśród głównych zgłaszanych problemów należy wymienić:

- 1) Potrzebę wzmocnienia umiejętności wychowawczych (dot. rodziców i opiekunów) - osoby te zostały zaproszone do udziału w rekomendowanym przez ORE i KBPN programie „Szkoła dla rodziców i wychowawców”.
- 2) Problemy związane z uzależnieniem od środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, uzależnienia behawioralne). Osoby te zostały skierowane do specjalistycznych placówek lub pozostają w kontakcie z CIK oraz innymi placówkami terapii uzależnień.

- 3) Problemy związane z przemocą ekonomiczną, emocjonalną i fizyczną - również w kontekście przemocy szkolnej oraz rówieśniczej.
- 4) Zachowania ryzykowne podejmowane przez młodzież w tym: eksperymentowanie z substancjami psychoaktywnymi (nowe substancje psychoaktywne - dopalacze, alkohol, narkotyki), nadużywanie zachowań behawioralnych (m.in.: fonoholizm, zaburzenia odżywiania, samookaleczenia i inne zaburzenia zachowania).
- 5) Osoby wymagające wsparcia w ramach działań readaptacyjnych (młodzież i dorośli), przeciwdziałanie nawrotom.
- 6) Współzależnienia lub problemy społeczne związane z rozpoznaniem syndromem DDA oraz zespołem FASD.
- 7) Depresja i epizody depresyjne (młodzież i dorośli).
- 8) Rozpad rodzin i zaburzenia funkcjonowania dzieci i dorosłych z tym związane (depresja, zaburzenia zachowania, zachowania ryzykowne).

Zachowania ryzykowne dotyczące młodych osób w obrębie terenów powiatu kartuskiego dotyczą głównie używania nowych substancji psychoaktywnych oraz nadużywania marihuany. Korelatywnie wiążą się z tym problemy związane z funkcjonowaniem społecznym (m.in.: absencje szkolne, zespół amotywacyjny, ucieczki z domu, kradzieże). Większość przypadków dotyczących używania substancji psychoaktywnych dotyczy zarówno używania narkotyków jak i alkoholu (uzależnienie mieszane).

Kolejną utrzymującą się tendencją jest używanie środków psychoaktywnych z grup substancji pobudzających OUN (Ośrodkowy Układ Nerwowy) typu amfetamina i pochodne przez młode osoby, w tym osoby startujące na rynku pracy (głównie sektor budowlany i transportowy) oraz osoby określane jako wysoko funkcjonujące. Spadła liczba osób zgłaszających się z powodu uzależnienia od hazardu.

Koszty funkcjonowania tego punktu to koszt zatrudnienia (umowa zlecenie) specjalisty ds. uzależnień od środków psychoaktywnych wynoszący 19.900,00 zł.

Tabela 24. Wysokość udziału finansowego samorządów powiatu kartuskiego w działalności punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych w roku 2019.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota
1	Chmielno	1 200,00 zł
2	Przodkowo	1 300,00 zł
3	Sierakowice	2 600,00 zł

4	Kartuzy	3 500,00 zł
5	Somonino	1 200,00 zł
6	Sulęczyno	630,00 zł
7	Stężyca	1 500,00 zł
8	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach	7 970,00 zł
Razem		19 900,00 zł

Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych behawioralnie

Przy Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach działa punkt konsultacyjny udzielający pomocy w zakresie uzależnień behawioralnych. Na konsultację zgłosiło się 79 osób dorosłych oraz 60 dzieci i młodzieży. Podczas sesji z dziećmi, które zgłosiły się z problemem bezradności wobec sytuacji życiowej, jak i samookaleczenia, zauważono poważne ryzyko prowadzące do uzależnienia od komputera oraz telefonu komórkowego i dlatego w tych przypadkach pomoc udzielana jest wielotorowo. Rodzice, którzy zgłaszali problemy wychowawcze ze swoimi dziećmi, również ujawniali zachowania ryzykowne korzystania z internetu i telefonów komórkowych. W ostatnich miesiącach 2019 roku wzrosły zgłoszenia dotyczące myśli samobójczych, prób samobójczych.

Tabela 25. Problemy zgłaszane w punkcie konsultacyjnym – uzależnienia behawioralne

Lp.	Problem	Dzieci	Osoby dorosłe
1	Uzależnienia behawioralne (nadużywanie komputera i telefonu komórkowego, zaburzenia odżywiania).	10	6
2	Samookaleczanie (w tym ryzyko uzależnienia od komputera i telefonu komórkowego).	8	3
3	Problemy wychowawcze	-	17
4	Szkodliwe używanie, uzależnienia od substancji psychoaktywnych.	6	4 (młodzież 18 r.ż.)
5	Eksperymentowanie	3	2
6	Współuzależnienie	10	14
7	Bezradność wobec sytuacji życiowej (śmierć w rodzinie) w tym ryzyko uzależnienia od komputera i telefonu komórkowego.	14	33 (młodzież 18 r.ż.)
8	Przemoc rówieśnicza	9	-
		60	79

Całkowity koszt zatrudnienia specjalisty w Punkcie Konsultacyjnym udzielającym pomocy osobom uzależnionym behawioralnie przy Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach za rok 2019 wynosił 19.000,00 zł i został sfinansowany ze środków budżetu Powiatu Kartuskiego (Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Kartuzach).

W roku 2019 Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach kontynuowało realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie „Można Inaczej”. Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc „Można Inaczej” realizowany był przez okres 6 miesięcy od 26 czerwca do 04 grudnia 2019 r. Odbyły się wszystkie z zaplanowanych 24 sesji grupowych.

Głównym celem programu było wyposażenie uczestników programu w wiedzę i umiejętności pozwalające na zmianę zachowań przemocowych na zachowania konstruktywne, które w efekcie mogą doprowadzić do poprawy funkcjonowania rodzin osób będących uczestnikami grupy. Udział w zajęciach poprzedzony był diagnozą psychologiczną oraz motywowaniem uczestników do udziału w zajęciach.

Cele ogólne programu:

- uzupełnienie działań edukacyjnych i socjalizacyjnych, istniejących form interwencji prawnej, w tym karnej i administracyjnej, podejmowanych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- uznanie przez osobę stosującą przemoc w rodzinie faktu stosowania tej przemocy,
- zdobycie i podniesienie poziomu wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie,
- wykształcenie u sprawców przemocy społecznie akceptowalnych sposobów radzenia sobie z napięciem, agresją i negatywnymi emocjami,
- zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc, która zmniejszy ryzyko dalszego stosowania przez nie przemocy oraz zwiększy zdolność do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego życia w rodzinie,
- kształtowanie u osób stosujących przemoc, umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez użycia przemocy w rodzinie.

Do programu zostało zgłoszonych 21 osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym 9 osób zostało skierowanych przez Sąd Rejonowy w Kartuzach (na podstawie prawomocnego wyroku), 6 osób skierowanych przez Gminne Zespoły Interdyscyplinarne z terenu powiatu kartuskiego, 1 osoba skierowana przez kuratorów sądowych, 2 osoby skierowane przez Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, 2 osoby zgłosiły się dobrowolnie. Program po rekrutacji rozpoczęło 20 osób.

Grupa miała charakter otwartych spotkań co oznacza, że przez cały czas trwania projektu prowadzona była rekrutacja. Program ukończyło 10 osób. Zdaniem prowadzących uczestnicy sami proponowali poruszenie ważnych dla nich tematów np. związanych z uzależnieniami czy

sytuacją emocjonalną dzieci w rodzinach, w których jest przemoc. Tematy dotyczące strat emocjonalnych, jakie ponosiły ich dzieci dla większości uczestników stały się motywem do dokonania zmian w swoim życiu. Istotnym tematem okazały się mechanizmy kontrolowania własnych stanów emocjonalnych. Osiągnięcie celów, jakie miały być zrealizowane podczas zajęć grupowych było możliwe dzięki skutecznej koordynacji wszystkich działań związanych z realizacją programu w całości. Szczególną wartością była również możliwość korzystania ze wsparcia indywidualnego - psychologicznego przez uczestników programu w trakcie zajęć jak i po ich ukończeniu. Z tego typu wsparcia skorzystało 6 osób. W ramach programu „Można Inaczej” zrealizowane zostały wszystkie zakładane działania. Na sfinansowanie działań w programie wydatkowano kwotę 24.908,00 zł pochodzącą z dotacji z budżetu Wojewody Pomorskiego.

W okresie sprawozdawczym specjaliści Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach przeprowadzili zajęcia profilaktyczne powiatowego programu "STOP PRZEMOCY".

Zrealizowane działania w ramach tego programu polegały na przeprowadzeniu spotkań informacyjno-edukacyjnych skierowanych dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z powiatu kartuskiego z zakresu zagadnień cyberprzemocy, handlu ludźmi, przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Powyższe zajęcia przeprowadzono w siedmiu szkołach dla łącznie 387 uczniów.

Harmonogram działań realizowanych w ramach powiatowego programu profilaktyczno-edukacyjnego „STOP PRZEMOCY” za rok 2019 przedstawia poniższa tabela nr 26.

Tabela 26. Harmonogram działań w ramach realizacji programu profilaktyczno-edukacyjnego „Stop przemoc” w 2019 r.

Data, Osoba prowadząca	PROGRAM	ODBIORCY
LUTY Bartosz Łapa	CYBERPRZEMOC 28.02.2019 r.	Zespół Placówek Specjalnych w Kartuzach Kl. VI, VII, VIII oraz III gimnazjum (60 osób – 2 godz. dydaktyczne)
MARZEC Anna Kuczkowska Bartosz Łapa	CYBERPRZEMOC 11.03.2019 r.	Szkoła Podstawowa w Chmielnie Kl V, VI (73 osoby – 2 godz. dydaktyczne)
MARZEC Anna Kuczkowska	CYBERPRZEMOC 14.03.2019 r.	Szkoła Podstawowa Kożyczkowo Kl V, VI, VII (37 osób – 1 godz. dydaktyczna)
MAJ Anna Kuczkowska	STOP PRZEMOCY Szkolenie z zakresu procedury NK 21.05.2019 r.	Szkoła Podstawowa Kożyczkowo (grono pedagogiczne)
MAJ Anna Kuczkowska	STOP PRZEMOCY Szkolenie z procedury NK, działalność CIK 27.05.2019 r.	Szkoła Podstawowa w Chmielnie (rodzice, pedagodzy, nauczyciele)
PAŹDZIERNIK Anna Kuczkowska Bartosz Łapa	CYBERPRZEMOC 17.10.2019 r.	Szkoła Podstawowa w Mojuszu kl VI, VII, VIII (28 osób – 1 godz. dydaktyczna)
LISTOPAD Bartosz Łapa	CYBERPRZEMOC 18.11.2019 r.	Szkoła Podstawowa nr 1 Kartuzy Kl. VI, VII (87 osób – 1 godz. dydaktyczna)
LISTOPAD	SPOTKANIE EDUKACYJNE	Szkoła Podstawowa Grzybno

Anna Rejkowska	„Profilaktyka używania środków psychoaktywnych przez młodzież“ dla rodziców i grona pedagogicznego 19.11.2019 r.	12 osób
LISTOPAD Bartosz Łapa	CYBERPRZEMOC 21.11.2019 r.	Szkoła Podstawowa Kamienica Szlachecka Kl. VII (42 osoby – 1 godz. dydaktyczna)
LISTOPAD Bartosz Łapa	CYBERPRZEMOC 28.11.2019 r.	Szkoła Podstawowa Prokowo Kl. IV, V, VI, VII, VIII (60 osób – 1 godz. dydaktyczna)

W ramach programu STOP PRZEMOCY:

- 1) dla grona pedagogicznego Szkół Podstawowych w Chmielnie i Kożyczkowie przeprowadzono szkolenie z zakresu PROCEDURY NIEBIESKIEJ KARTY,
- 2) dla grona pedagogicznego i rodziców przeprowadzono spotkanie edukacyjne „Profilaktyka używania środków psychoaktywnych przez młodzież” – terapeuta ds. uzależnień od środków psychoaktywnych.

Ponadto Psycholog CIK w ramach interwencji kryzysowej w Szkole Podstawowej w Egiertowie udzieliła wsparcia 50 uczniom w sytuacji nagłej śmierci uczennicy w/w szkoły.

W ramach działalności CIK w roku 2019 kontynuowano działania w ramach programu „Szansa” dla rodziców biologicznych zagrożonych odebraniem dzieci przez sąd. W ramach programu „Szansa” zorganizowano 3 spotkania z rodzinami, gdzie małoletnie dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

Wychodząc naprzeciw pojawiającym się problemom CIK kontynuowano ofertę pomocową z obszaru wspierania rodziców w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dorastającym dzieckiem tj. warsztaty tematyczne „Szkola dla Rodziców - jak rozmawiać z nastolatkiem”. W wyniku spotkań diagnozująco-motywujących na warsztaty zakwalifikowało się 11 osób. „Szkola dla Rodziców” jest programem profilaktyki uniwersalnej ukierunkowany na przeciwdziałanie zachowaniom problemowym młodzieży dorastającej oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców.

Działanie to było realizowane w wymiarze 40 godzin zajęć warsztatowych poprzedzonych indywidualnymi konsultacjami. Warsztaty obejmowały tematykę wieku dorastania:

- młodzińczy bunt,
- pragnienie akceptacji,
- potrzeba decydowania o sobie,
- przedwczesne zainteresowanie seksem,
- zachowania ryzykowne – narkotyki, alkohol, nikotyna,
- niebezpieczeństwa mediów.

Warsztaty mają pomóc rodzicom w zrozumieniu nastolatka oraz w radzeniu z problemami wychowawczymi okresu dojrzewania. Ponadto są właściwą formą uzupełnienia i połączenia warsztatów wczesnej interwencji prowadzonych przez specjalistę punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu.

W dniu 10 września 2019 r. została zorganizowana konferencja szkoleniowa pt. „Rozwód oczami dziecka. Ochrona świata dziecka w obliczu rozpadu rodziny”. Celem konferencji było zrozumienie przeżyć dziecka w wielu płaszczyznach jego życia w sytuacji okółorostaniowej rodziców, dobór odpowiednich strategii postępowania kryzysowego w celu ochrony dziecka oraz łagodzenie negatywnych skutków rozvodu i alienacji rodzicielskiej. Uczestnikami konferencji były grupy zawodowe związane z pomaganiem: pracownicy socjalni, asystenci rodziny, kuratorzy sądowi, nauczyciele i pedagodzy, psychologodzy, koordynatorzy pieczy zastępczej, sędziowie Sądu Rejonowego w Kartuzach, prokurator Prokuratury Rejonowej w Kartuzach oraz terapeuci i psychoterapeuci z Gdańskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień, psycholog Stowarzyszenia Praktyków Profilaktyki Społecznej w Gdańsku, przedstawiciele Przedszkola Samorządowego w Sierakowicach oraz GKRA w Sierakowicach. W konferencji uczestniczyło 87 osób.

Realizatorzy konferencji:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierakowicach.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sierakowicach.

V. Realizacja zadań w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

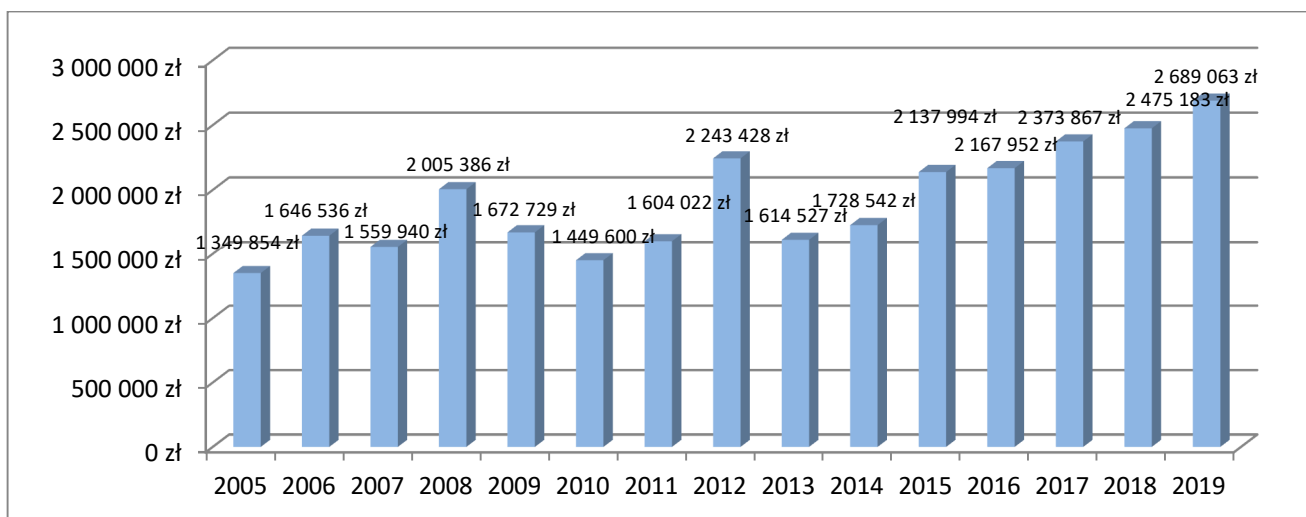
System wsparcia osób niepełnosprawnych stanowi jeden z elementów strategii rozwiązywania problemów społecznych. Celem strategicznym jest rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych. Na system pomocy dla tej kategorii klientów w 2019 roku z PFRON otrzymano kwotę 2.689.063,00 zł.

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia jak również umożliwienie korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, pośrednictwa pracy. Zadanie to realizował Powiatowy Urząd Pracy w Kartuzach.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Celem jest wyrobienie zaradności osobistej i pobudzenie aktywności społecznej, kształtowanie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji.

Rada Powiatu Kartuskiego uchwałą nr V/56/2019 z dnia 22 lutego 2019 r. (z późniejszymi zmianami uchwały) zatwierdziła wykaz zadań oraz podział środków finansowych PFRON na ich realizację. W roku sprawozdawczym na pomoc osobom niepełnosprawnym wydano łącznie **2.689.063,00 zł**, czyli 100% otrzymanych środków z PFRON. Wielkość i strukturę udzielonej pomocy przedstawia wykres nr 8 i tabela nr 27.

Wykres 8. Wielkość udzielonej pomocy ze środków PFRON w latach 2005 – 2019

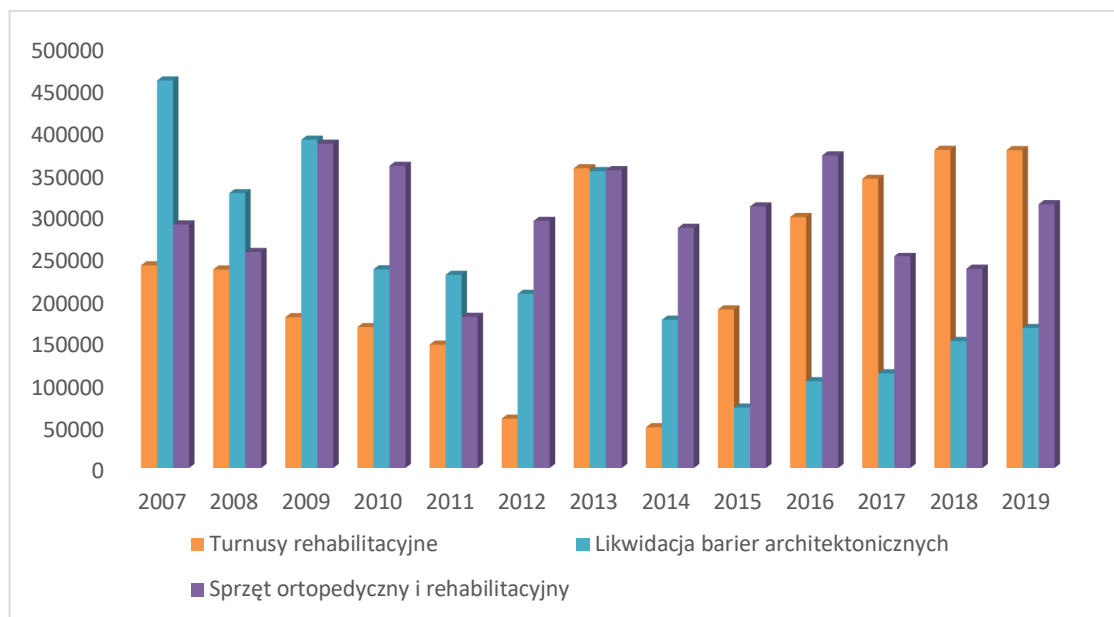
Tabela 27. Struktura wypłaconych świadczeń ze środków PFRON w roku 2019

Lp.	Formy pomocy	Ilość osób objętych pomocą	Kwota wypłaconych świadczeń
1	Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych dla dzieci i młodzieży.	9	28.200,00 zł
2	Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych dla dorosłych.	65	129.551,00 zł
3	Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dzieci i młodzieży.	93	123.641,00 zł
4	Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób dorosłych.	416	246.429,00 zł
5	Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny dla dzieci i młodzieży.	1	2.300,00 zł
6	Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny dla osób dorosłych.	11	1.260,00 zł
7	Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży wraz z opiekunami.	130	151.613,00 zł
8	Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych dla osób dorosłych wraz z opiekunami.	186	222.113,00 zł
9	Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego dla instytucji i organizacji pozarządowych.	0	0,00 zł
10	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych.	10 umów 1 645 osób	26.555,00 zł
11	Działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej.	3 placówki (95 uczestników)	1.733.370,00 zł
12	Szkolenie osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy.	0	0,00 zł
13	Jednorazowe dofinansowanie dla osób niepełnosprawnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.	0	0,00 zł
14	Zwrot kosztów wyposażenia nowych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych.	0	0,00 zł
15	Finansowanie instrumentów i usług rynku pracy dla osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP (staże, praktyki, prace interwencyjne).	3	24.031,00 zł
16	Zlecenie realizacji zadań w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej fundacjom i organizacjom pozarządowym.	0	0,00 zł
RAZEM		2 654	2.689.063,00 zł

Powyższe dane wskazują, że najwięcej osób, bo aż 1645 - korzystało z imprez sportowych, kulturalnych, turystycznych i rekreacyjnych, 521 osób - otrzymało pomoc finansową przy zakupie sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, 316 osób wraz z opiekunami - skorzystało z dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych. Natomiast najwięcej środków przeznaczono na działalność warsztatów terapii

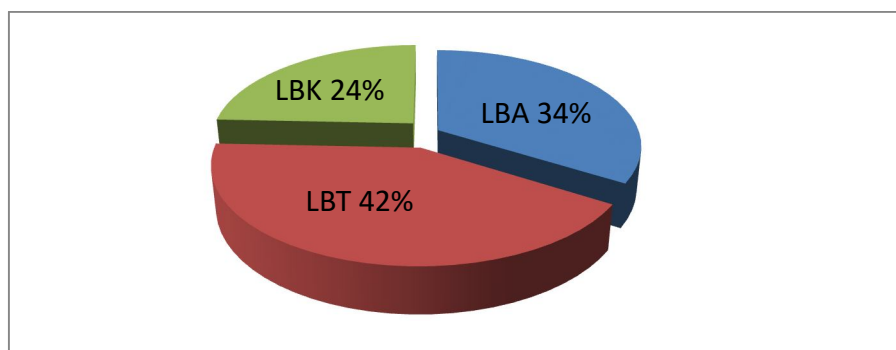
zajęciowej (WTZ). Wielkość udzielonej pomocy osobom niepełnosprawnym w poszczególnych latach przedstawia wykres nr 9.

Wykres 9. Wielkość przyznanych środków na turnusy rehabilitacyjne, likwidację barier architektonicznych oraz sprzęt ortopedyczny i rehabilitacyjny w latach 2007 – 2019

Jak wynika z powyższego wykresu od 2014 roku systematycznie wzrastają wydatki na dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych (pomoc otrzymały dzieci i młodzież niepełnosprawna oraz osoby dorosłe ze znacznym oraz umiarkowanym stopniem niepełnosprawności). Zadanie to cieszy się największym zainteresowaniem pomimo pewnych ograniczeń w dostępie (np. dofinansowanie nie częściej niż raz na dwa lata). Nieznacznie zwiększyło się dofinansowanie na likwidację barier architektonicznych. W roku sprawozdawczym w zakresie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych podpisano łącznie 74 umowy, z tego 65 – dla osób dorosłych, a 9 dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Procentowy udział poszczególnych form w likwidacji barier przedstawia wykres nr 10.

Wykres 10. Procentowy udział poszczególnych form w likwidacji barier w roku 2019

Jak wynika z wykresu najwięcej umów podpisano na likwidację barier technicznych – 31 umów, likwidację barier architektonicznych – 25 umów, likwidację barier w komunikowaniu się – 18 umów. W roku sprawozdawczym w ramach likwidacji barier technicznych dofinansowano zakup m.in. 16 łóżek rehabilitacyjnych z napędem elektrycznym dla osób zależnych.

Mając na uwadze niewystarczającą ilość środków finansowych ograniczono dostęp do wsparcia osobom z lekkim stopniem niepełnosprawności do dofinansowań z zakresu likwidacji barier architektonicznych oraz turnusów rehabilitacyjnych.

Tabela 28. Rodzaj dofinansowanego sprzętu ortopedycznego, rehabilitacyjnego i środków pomocniczych w roku 2019

Nr	Wyszczególnienie	
I	Sprzęt rehabilitacyjny	razem 30
II	Przedmioty ortopedyczne	razem 175
1	z tego na: wózki inwalidzkie ręczne	7
2	wózki inwalidzkie specjalne	15
3	wózki inwalidzkie specjalne dziecięce	7
4	protezy, ortezy	60
5	pończochy kikutowe	0
6	gorsety i kołnierze ortopedyczne	18
7	obuwie ortopedyczne	45
8	balkoniki i podpórki	10
9	indywidualne przedmioty pionizujące	6
10	urządzenia multifunkcyjne	0
11	pozostałe	7
III	Środki pomocnicze	razem 35 937
1	z tego na: soczewki	0
2	aparaty słuchowe	244
3	wkładki uszne	105
4	systemy wspomagające słyszenie	2
5	cewniki urologiczne	316
6	pieluchomajtki	35 205
7	protezy piersi	0
8	peruki	4
9	materace przeciwoleżynowe	5
10	Pozostałe (m.in.. worki stomijne)	56
IV	Zadanie art. 35a ust.1 pkt 7 lit. c	Ogółem 36 142

W roku 2019 podobnie jak w latach ubiegłych najczęściej wspierano osoby niepełnosprawne w zakupie cewników, pieluchomajtek oraz aparatów słuchowych. Ponadto

należy zauważyć, że zwiększyła się liczba osób korzystających ze wsparcia w kosztach zakupu wózków inwalidzkich, w tym specjalistycznych.

W pomocy osobom niepełnosprawnym stawiano również na ich wszechstronną aktywizację uwzględniając ich deficyty i możliwości. Samorządy jak i organizacje pozarządowe podejmujące przedsięwzięcia w zakresie sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych mogły liczyć na dofinansowanie tych działań ze środków PFRON. W roku 2019 podpisano 10 umów na realizację tego zadania.

Zakres udzielonego wsparcia przedstawia tabela nr 29.

Tabela 29. Zakres dofinansowania sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych w roku 2019

Lp.	Nazwa podmiotu	Zakres dofinansowania	Data realizacji	Kwota
1	Gmina Chmielno	XVIII Jarmark Folklorystyczny i Wojewódzki Przegląd Twórczości Kulturowego DPS i ŚDS z województwa pomorskiego.	23.05.2019	4.200,00 zł
2	Gmina Chmielno	Cykl spotkań integracyjnych dla seniorów i osób niepełnosprawnych w wieku poprodukcyjnym z terenu gminy Chmielno.	25.11.2019 26.11.2019 27.11.2019	3.200,00 zł
3	Gmina Chmielno	Olimpiada Sportowa Osób Niepełnosprawnych.	6.06.2019	3.000,00 zł
4	Gmina Chmielno	Wycieczka integracyjna: wycieczka do Wielkopolski - Piękna nasza Polska cała.	18-19. 06.2019	2.200,00 zł
5	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kartuzach	Muzyka bez granic w naszym mieście – II gra miejska dla osób niepełnosprawnych”	11.06.2019	2.954,93 zł
6	Gmina Somonino	XVII Plenerowe Spotkanie osób niepełnosprawnych „Ostrzyckie Wędkowanie”	12.06.2019	3.000,00 zł
7	Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Niepełnosprawnym Wychowankom Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Żukowie	Z gością wśród malowniczych miast i ciekawych miejsc Polski - wyjazd turystyczno - rekreacyjny do Torunia	10-12.06. 2019	1.500,00 zł
8	Polski Związek Niewidomych Okręg Pomorski w Gdańsku Koło w Kartuzach	Wyjazd rekreacyjno - sportowy "Gra w kręgle nie tylko dla sprawnych"	22.08.2019	2.500,00 zł
9	Polski Związek Niewidomych Okręg Pomorski w Gdańsku Koło w Kartuzach	Obchody Dnia Białej Laski 2019	17.10.2019	2.500,00 zł
10	Dom Pomocy Społecznej w Stężycy	Razem być - międzypokoleniowo	28- 31.05.2019	3.000,00 zł
RAZEM				26.554,93 zł

W roku 2019 – 99,11% środków PFRON zostało przeznaczonych na rehabilitację społeczną, co wynikało z ogromnych potrzeb w tym zakresie. Na działania w zakresie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych przeznaczono ze środków PFRON kwotę 24.031,00 zł na sfinansowanie staży u pracodawców dla 3 osób niepełnosprawnych, co stanowi 0,89% środków.

Pomoc osobom niepełnosprawnym to nie tylko pomoc materialna. Mając na uwadze mnogość problemów związanych z niepełnosprawnością w roku sprawozdawczym prowadzono doradztwo dla osób niepełnosprawnych i ich otoczenia. Skalę udzielonej pomocy przedstawia tabela nr 30.

Tabela 30. Liczba udzielonych porad i informacji w 2019 roku

Lp.	Podmiot zgłaszający się po informacje	Liczba osób
1	Osoby niepełnosprawne	2653
2	Otoczenie osoby niepełnosprawnej	1646
3	Organizacje pozarządowe i instytucje	209
4	Pracodawcy	24
Razem		4532

Oprócz doradztwa w roku 2019 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach w okresie od 1 marca do 19 kwietnia zorganizowano 5 spotkań konsultacyjnych z pracownikami Urzędu Skarbowego w Kartuzach dla osób niepełnosprawnych dotyczących prawidłowego rozliczenia PIT za 2018 r. Zakres tematyczny spotkań przedstawia tabela nr 31.

Tabela 31. Zakres tematyczny spotkań informacyjno-edukacyjno-wychowawczych w roku 2019

Lp.	Zakres tematyczny	Miejsce	Termin realizacji
1.	Konsultacje z pracownikiem Urzędu Skarbowego dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów pt. „Jak prawidłowo rozliczyć PIT za 2018 r.”. (z porad skorzystało łącznie 31 osób niepełnosprawnych).	PCPR Kartuzy	06.03.2019 r. 20.03.2019 r. 10.04.2019 r. 17.04.2019 r. 24.04.2019 r.
2.	Spotkanie informacyjne dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.	Sierakowice	27.02.2019 r.
3.	Spotkanie informacyjne dla osób z niepełnosprawnością narządu wzroku i ich rodzin.	Kartuzy	28.02.2019 r.
4.	Spotkanie informacyjne dla osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach porady grupowej pn. „Pokonam bariery” współorganizowane z Powiatowym Urzędem Pracy w Kartuzach.	Kartuzy	08.04.2019 r.

5.	Spotkanie informacyjne dla osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach porady grupowej pn. "Pokonam bariery" współorganizowane z Powiatowym Urzędem Pracy w Kartuzach.	Kartuzy	28.05.2019 r.
6.	Warsztaty dostępności przestrzeni publicznej współorganizowane z Urzędem Miejskim w Kartuzach.	Kartuzy	31.05.2019 r.
7.	Spotkanie informacyjne dla osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach porady grupowej pn. "Pokonam bariery" współorganizowane z Powiatowym Urzędem Pracy w Kartuzach.	Kartuzy	26.09.2019 r.
8.	Spotkanie informacyjne pt.: "Wszystko o ubezwłasnowolnieniu" współorganizowane ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Integracji Centrum Integracja z Gdyni.	Kartuzy	02.10.2019 r.
9.	Spotkanie informacyjne dla osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach porady grupowej pn. "Pokonam bariery" współorganizowane z Powiatowym Urzędem Pracy w Kartuzach.	Kartuzy	26.11.2019 r.

Realizacja programu PFRON „Aktywny samorząd” w 2019 roku

Na podstawie umowy z PFRON w roku 2019 realizowano program „Aktywny samorząd” zaadresowany do osób niepełnosprawnych o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz do dzieci niepełnosprawnych, którego celem jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Wśród najważniejszych zadań należy wymienić pomoc w zakupie protez kończyn górnych i dolnych o III lub IV poziomie jakości, pomoc na zakup sprzętu elektronicznego wraz z oprogramowaniem, pomoc w zakupie skuterów lub wózków inwalidzkich o napędzie elektrycznym, naprawa wózków elektrycznych, pomoc w zdobyciu prawa jazdy kat. B, itp.. W ramach programu wsparcie otrzymały również osoby niepełnosprawne uczące się w szkołach wyższych oraz policealnych w zakresie dofinansowania czesnego oraz dodatku do kosztów kształcenia. W roku 2019 wsparcie otrzymało łącznie 160 osób niepełnosprawnych o łącznej wartości 622.147,57 zł. Na samo dofinansowanie do kosztów nauki wydano łącznie 343.932,00 zł dla 67 osób niepełnosprawnych. Corocznie obserwujemy wzrost zainteresowania ze strony osób niepełnosprawnych ofertą w tym programie. Program ten corocznie ewaluje a jego działania odpowiadają występującym potrzebom w tym zakresie. Stopień wydatkowania otrzymanych w 2019 roku środków z PFRON na realizację działań w tym programie wyniósł 97,34 %.

Finansowanie i nadzór nad działalnością Warsztatów Terapii Zajęciowej

Na terenie powiatu kartuskiego w roku 2019 funkcjonowały trzy warsztaty terapii zajęciowej dla 95 osób niepełnosprawnych. Organami prowadzącymi dla dwóch placówek są samorządy gminne w Somoninie i w Chmielnie, a dla placówki w Stężycy - Fundacja Słoneczne Wzgórze w Stężycy.

Ponadto powiat kartuski w ramach podpisanego porozumienia z powiatami wejherowskim i gdańskim ponosi koszty terapii zajęciowej 6 mieszkańców powiatu kartuskiego będących uczestnikami WTZ w Bojanie (powiat wejherowski) i w Łapinie Dolnym (powiat gdański). Powyższe dane obrazuje tabela nr 32.

Tabela 32. Liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia warsztatów terapii zajęciowej w 2019 roku

Lp.	Nazwa placówki	Ilość uczestników
1	Warsztat Terapii Zajęciowej w Somoninie	40 osób
2	Warsztat Terapii Zajęciowej w Chmielnie	30 osób
3	Warsztat Terapii Zajęciowej w Stężycy	25 osób
4	Warsztat Terapii Zajęciowej w Bojanie (powiat wejherowski)	5 osób
5	Warsztat Terapii Zajęciowej w Łapinie Dolnym (powiat gdański)	1 osoba
Razem		101 osób

Uczestnikami WTZ są osoby niepełnosprawne ze znacznym oraz umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Przyczynami niepełnosprawności są:

- upośledzenie umysłowe,
- choroby psychiczne,
- epilepsja,
- schorzenia neurologiczne i ruchowe.

W roku 2019 placówki WTZ opuściło łącznie 12 uczestników i przyjęto 12 nowych uczestników, powyższe dane obrazuje tabela nr 33.

Tabela 33. Liczba uczestników WTZ na terenie powiatu kartuskiego według stopnia i rodzaju niepełnosprawności w 2019 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba osób	Rodzaj niepełnosprawności						Liczba osób:	
			U	P	E	N	R	Inne	Opuszczających WTZ	Przyjętych do WTZ
1	Stopień znaczny	56	23	15	6	18	11	6	6	8
2	Stopień umiarkowany	39	14	24	3	3	1	5	6	4
Razem		95	x	x	x	x	x	x	12	12

Uczestnikami Warsztatów Terapii Zajęciowej są głównie ludzie młodzi, którzy opuścili system edukacji i wymagają aktywizacji społecznej i zawodowej. Najliczniejszą grupę stanowią osoby do 34 roku życia – 62 % wszystkich uczestników. Kolejną grupą są osoby w wieku od 35 do 45 lat – 23 %, od 46 do 65 lat – 15 %. 53,7% uczestników stanowią kobiety. Powyższe obrazuje tabela nr 34.

Tabela 34. Liczba uczestników WTZ z terenu powiatu kartuskiego według płci i wieku w 2019 roku

Lp.	Przedział wiekowy (lat)	Liczba	Płeć	
			M	K
1	18-21	6	2	5
2	22-25	15	8	7
3	26-29	23	12	11
4	30-34	15	6	9
5	35-40	12	7	5
6	41-45	10	7	3
7	46-50	6	1	5
8	51+	8	2	6
Razem		95	44	51

Warsztaty Terapii Zajęciowej zapewniają wsparcie dla osób niepełnosprawnych z terenu całego powiatu. Udział mieszkańców z poszczególnych gmin przedstawia tabela nr 35.

Tabela 35. Liczba uczestników WTZ według miejsca zamieszkania z uwzględnieniem podmiotu zapewniającego transport w 2019 roku

Lp.	Gminy	Liczba osób	Transport			
			WTZ	Gmina	Rodzina	Publiczny
1	Chmielno	7	2	3	2	-
2	Kartuzy	21	21	-	-	-
3	Przodkowo	3	3	-	-	-
4	Sierakowice	18	18	-	-	-

5	Somonino	11	9	-	2	-
6	Stężycza	10	9	-	1	-
7	Sulęczyno	6	6	-	-	-
8	Żukowo	19	19	-	-	-
Razem:		95	87	3	5	0

Z uwagi na rozmieszczenie placówek WTZ na terenie powiatu oraz z uwagi na sieć transportu publicznego z nieadekwatną liczbą połączeń dla 90 uczestników WTZ zapewnia transport własnymi lub gminnymi środkami transportu. Jedynie 5 osobom transport do placówek zapewnia rodzina, żadna osoba nie dojeżdża transportem publicznym. Zgodnie z ustawą o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych koszty działalności WTZ są finansowe ze środków PFRON w 90 % oraz ze środków powiatu kartuskiego w wysokości 10%. Ponadto organy prowadzące warsztaty wspierają ich działalność w ramach środków własnych, co przedstawia tabela nr 36.

Tabela 36. Struktura kosztów działalności WTZ w powiecie kartuskim w 2019 roku

Lp.	Placówki	Organ prowadzący	Koszty działalności ogółem	Środki PFRON	Środki powiatu	Środki własne
1	Warsztat Terapii Zajęciowej w Somoninie	Gmina Somonino	943 240 zł	729 840 zł	86 400 zł	127 000 zł
2	Warsztat Terapii Zajęciowej w Chmielnie	Gmina Chmielno	612 180 zł	547 380 zł	64 800 zł	0,00 zł
3	Warsztat Terapii Zajęciowej w Stężycy	Fundacja Słoneczne Wzgórze w Stężycy	513 900 zł	456 150 zł	54 000 zł	3 750 zł
Razem			2 069 320 zł	1 733 370 zł	205 200 zł	130 750 zł

Średni miesięczny koszt utrzymania uczestnika w WTZ w roku 2019 wyniósł 1815,19 zł. Celem warsztatów terapii zajęciowej było podniesienie poziomu funkcjonowania osób niepełnosprawnych w sferze społecznej i zawodowej poprzez uczestnictwo w terapii zajęciowej, a także aktywne uczestnictwo w przedsięwzięciach kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych oraz turystycznych. Na uwagę zasługuje fakt aktywnego uczestnictwa wszystkich placówek WTZ oraz organizacji pozarządowych (SPON w Sierakowicach) w organizacji podczas Festiwalu „Ludzie dla Ludzi” – Krainy Rękodziela w Chmielnie. To przedsięwzięcie ma na celu promowanie twórczości osób niepełnosprawnych z WTZ oraz integrację osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym i cieszy się sporym zainteresowaniem osób uczestniczących w wydarzeniu.

Placówki podlegają corocznie kontrolom ze strony PCPR Kartuzy oraz kontrolom ZUS, Sanepidu oraz w przypadku jednostek w Somoninie i w Chmielnie samorządu gminnego w zakresie prawidłowości działalności.

Domy Pomocy Społecznej w Kobysewie oraz w Stężycy

Do zadań z zakresu pomocy społecznej należy również zapewnienie i prowadzenie usług o określonym standardzie w ośrodkach wsparcia, domach pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych, starych. Na terenie powiatu kartuskiego funkcjonują dwa publiczne domy pomocy społecznej tj. dom w Kobysewie z filią w Sulęczynie dla 80 mieszkańców z zaburzeniami psychicznymi oraz dom w Stężycy dla 30 osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, dla którego organem prowadzącym jest gmina Stężycy. W ramach porozumienia zawartego pomiędzy powiatem i gminą Stężycy Starosta kieruje mieszkańców do ww. placówki. Stan mieszkańców na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosi 110 osób. Zakres pomocy instytucjonalnej przedstawia tabela nr 37.

Tabela 37. Ilość osób przebywających i oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej w roku 2019

Lp.	Nazwa placówki	Liczba umieszczonych w roku 2019	Łącznie korzystających	Liczba oczekujących osób z terenu powiatu
1	Dom Pomocy Społecznej Kobysewo	2	81	7
2	Dom Pomocy Społecznej Stężycy	2	32	0

Tabela 38. Liczba mieszkańców w domach pomocy społecznej wg trybu umieszczenia - stan na dzień 31.12.2019 r.

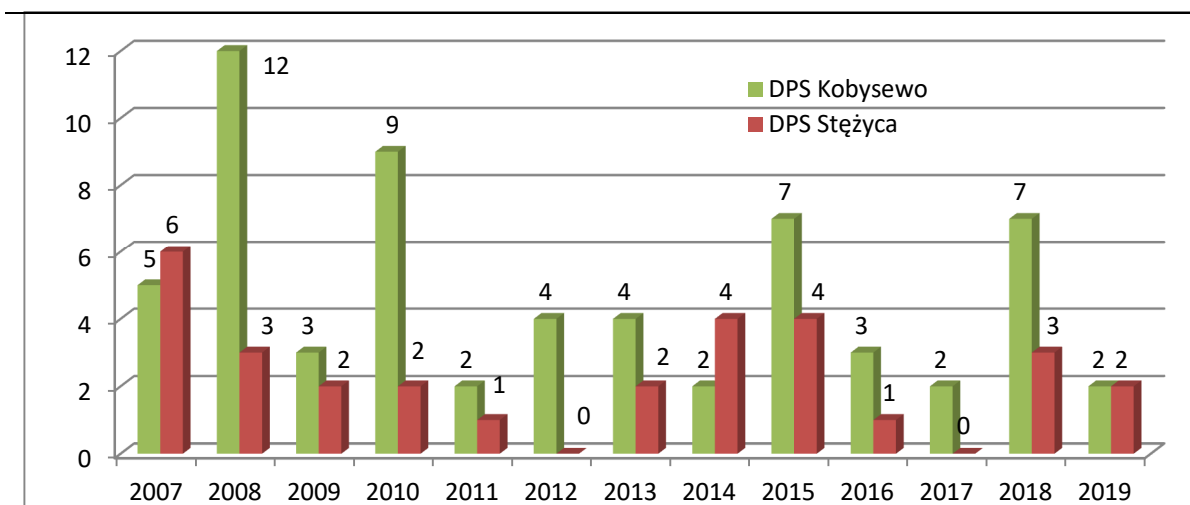
Lp.	Wyszczególnienie	Liczba mieszkańców	Przyjęte na nowych zasadach	Przyjęte na starych zasadach
1	Dom Pomocy Społecznej Kobysewo	80	36	44
2	Dom Pomocy Społecznej Stężycy	30	15	15
	RAZEM	110	51	59

Większość mieszkańców to osoby z całkowicie lub częściowo ograniczoną sprawnością fizyczną, uzależnione od pomocy osób innych w zakresie zaspakajania podstawowych potrzeb.

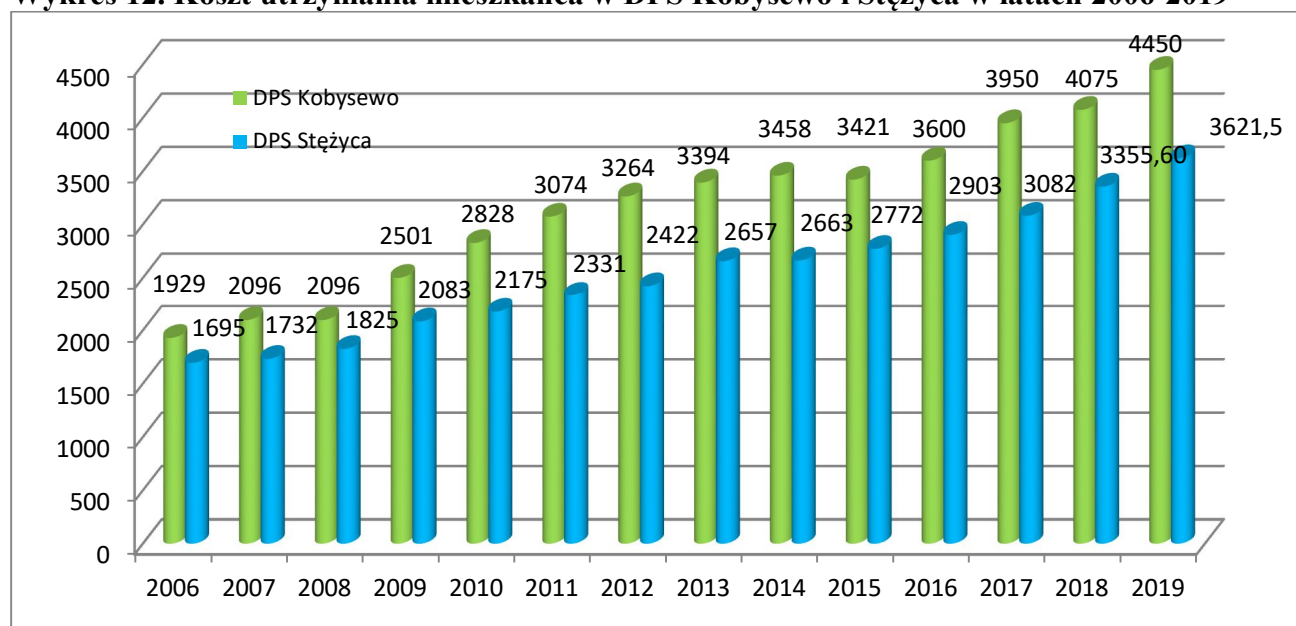
Obecnie w Domu Pomocy Społecznej w Kobysewie przebywa 40 osób całkowicie ubezwłasnowolnionych posiadających opiekuna prawnego oraz 2 osoby częściowo ubezwłasnowolnione posiadające kuratora, 24 osoby znajdują się z nakazu Sądu. Dla 18 ubezwłasnowolnionych osób opiekunami prawnymi są osoby z rodziny, dla 19 pracownicy DPS, dla 5 osób ubezwłasnowolnionych opiekunem prawnym jest osoba obca. Większość opiekunów

prawnych regularnie odwiedza swoich podopiecznych, zabiera ich do swoich domów.

Wykres 11. Liczba osób umieszczonych w domach pomocy społecznej na terenie powiatu w latach 2007-2019

Wykres 12. Koszt utrzymania mieszkańca w DPS Kobysewo i Stężycza w latach 2006-2019

Dom Pomocy Społecznej w Kobysewie podnosi systematycznie standard opieki. W tym celu przeprowadzono wiele remontów oraz inwestycji, co obrazuje tabela nr 39.

Tabela 39. Zakres remontów i inwestycji w DPS w Kobysewie w 2019 r.

Remonty:	34 505,22 zł
w tym:	
Remont łazienki	20 826,95 zł
Konserwacja i remont kotłowni	5 160,00 zł
Naprawa sprzętu AGD	1 648,71 zł
Naprawa i konserwacja urządzeń biurowych	1 383,00 zł
Naprawa samochodów służbowych	5 486,56 zł
Inwestycje:	222 823,54 zł
w tym:	
Zakup pralek i suszarek przemysłowych	47 970,00 zł
Zakup serwera	27 060,00 zł
Zakup agregatu prądotwórczego	82 813,44 zł
Samochód Ford Transit do przewozu osób niepełnosprawnych dofinansowany ze środków PFRON	64 980,10 zł

Zadaniem domów pomocy społecznej jest zapewnienie ich mieszkańcom warunków do lepszego i godnego życia, intymności, niezależności oraz umożliwienie rozwoju osobistego przez świadczenie usług zgodnie z obowiązującym standardem. Domy prowadzą usługi: socjalne (mieszkanie, wyżywienie, ubranie, środki czystości), rehabilitacyjne, medyczne, terapeutyczne (terapia zajęciowa), kulturalne i rekreacyjne oraz religijne. Usługi medyczne dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Kobysewie świadczą lekarze i pielęgniarki ZOZ. W placówkach działają zespoły terapeutyczno-opiekuńcze, których celem jest opracowanie i wdrażanie planów indywidualnego wsparcia. Specyfika domów i potrzeby mieszkańców wymagają zatrudnienia odpowiedniej kadry.

W Domu Pomocy Społecznej w Kobysewie w 2019 r. zatrudniano 63 osoby w wymiarze 59,65 etatu. W roku sprawozdawczym placówki były kontrolowane przez wiele podmiotów i instytucji. Zakres przeprowadzonych kontroli przedstawia tabela nr 40.

Tabela 40. Kontrole przeprowadzone w 2019 roku

Kontrole w DPS w Kobysewie w 2019 roku			
Lp.	Jednostka kontrolująca	Przedmiot kontroli	Termin przeprowadzenia kontroli
1	Sąd Rejonowy w Kartuzach	Legalność pobytu, sytuacja prawna podopiecznych, sfera prac modernizacyjnych	08.01.2019 r.
2	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach	Kontrola organizacji posiłków, opieki medycznej oraz podnoszenia kompetencji	16.01.2019 r.
3	Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	Stan sanitarno-higieniczny obiektu	01.02.2019 r.
4	Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	Kontrola ogólnych przepisów BHP	08.02.2019 r.
5	Starosta Kartuski	Kontrola wewnętrzna w ramach kontroli zarządczej	29-30.05.2019 r.
6	Sąd Rejonowy w Kartuzach	Legalność pobytu, sytuacja prawna podopiecznych, sfera prac modernizacyjnych	13.06.2019 r.
7	Sąd Rejonowy w Kartuzach	Legalność pobytu, sytuacja prawna podopiecznych, sfera prac modernizacyjnych	19.12.2019 r.

W Domu Pomocy Społecznej w Stężycy przebywa 13 osób całkowicie ubezwłasnowolnionych posiadających opiekuna prawnego oraz 1 osoba częściowo ubezwłasnowolniona, dla której ustanowiono jako kuratora pracownika DPS. Dla 8 ubezwłasnowolnionych osób opiekunami są osoby z rodziny, dla 4 pracownicy DPS, dla 1 osoby ubezwłasnowolnionej opiekunem prawnym jest osoba obca. Opiekunowie prawni regularnie odwiedzają swoich podopiecznych, 4 osoby są zabierane na przepustki do swoich rodzinnych domów.

Kontrole w DPS Stężycza w 2019 roku			
Lp.	Jednostka kontrolująca	Przedmiot kontroli	Termin przeprowadzenia kontroli
1	PUW WPS w Gdańsku	Jakość usług bytowych, opiekuńczych i wspomagających świadczonych mieszkańcom	04.05.2019 r.
2	ZUS o/Gdańsk	1. Prawidłowość i rzetelność obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest Zakład oraz zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. 2. Ustalanie uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych i wypłacanie tych świadczeń oraz dokonywanie rozliczeń z tego tytułu.	10.09.2019 r.

		3.Prawidłowość i terminowość opracowywania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe. 4.Wystawianie zaświadczeń lub zgłaszania danych dla celów ubezpieczeń społecznych.	
3	PPIS Kartuzy	Kontrola stanu sanitarno – porządkowego i sanitarno – technicznego części mieszkalnej.	21.11.2019 r.
4	PCPR Kartuzy	Wyżywienie i organizowanie posiłków, opieka medyczna, podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników.	06.11.2019 r.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach ściśle współpracując z gminami kierującymi swoich mieszkańców z powiatu i spoza powiatu prowadzi procedury umieszczenia osób w domach pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie powiatu kartuskiego. W 2019 r. wydano 4 decyzje administracyjne dotyczące umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Kobysewie

W styczniu 2019 r. zakończono budowę nowego obiektu w Kobysewie z przeznaczeniem na Środowiskowy Dom Samopomocy. Na mocy uchwały Rady Powiatu Kartuskiego z dniem 3 czerwca 2019 r. powołano do życia nową jednostkę organizacyjną Powiatu Kartuskiego świadczącą usługi wsparcia w zakresie pobytu dziennego dla osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi. Placówka spełnia wszelkie standardy określone w rozporządzeniu MPiPS w sprawie środowiskowych domów samopomocy (typ A, B, C i D) i jest przeznaczona dla 30 osób niepełnosprawnych z powiatu kartuskiego przewlekłe psychicznie chorych, z niepełnosprawnością intelektualną, ze spectrum autyzmu oraz z niepełnosprawnością sprzężoną. Na podstawie umowy z Wojewodą Pomorskim w 2019 r. otrzymano dotację w łącznej wysokości 565.536,00 zł z przeznaczeniem na:

- 1) wyposażenie jednostki w sprzęt niezbędny do realizacji działań terapeutyczno-rehabilitacyjnych – w wysokości 330.000,00 zł,
- 2) na funkcjonowanie placówki od dnia 1.09 do 31.12.2019 r. – w wysokości 235.536,00 zł
Placówka na dzień 31 grudnia 2019 r. świadczy wsparcie dla 19 osób niepełnosprawnych z gmin Żukowo, Przdokowo, Kartuzy, zatrudnia łącznie 6 pracowników w wymiarze 5,25 etatu.

Koszty funkcjonowania placówki w 2019 r. zamknęły się kwotą 578 888,18 zł, w tym 452 054,63 z budżetu wojewody pomorskiego, 126 753,55 zł z środków budżetu Powiatu Kartuskiego. Na wyposażenie placówki wydano łącznie 312 555,63 zł.

VI. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kartuzach

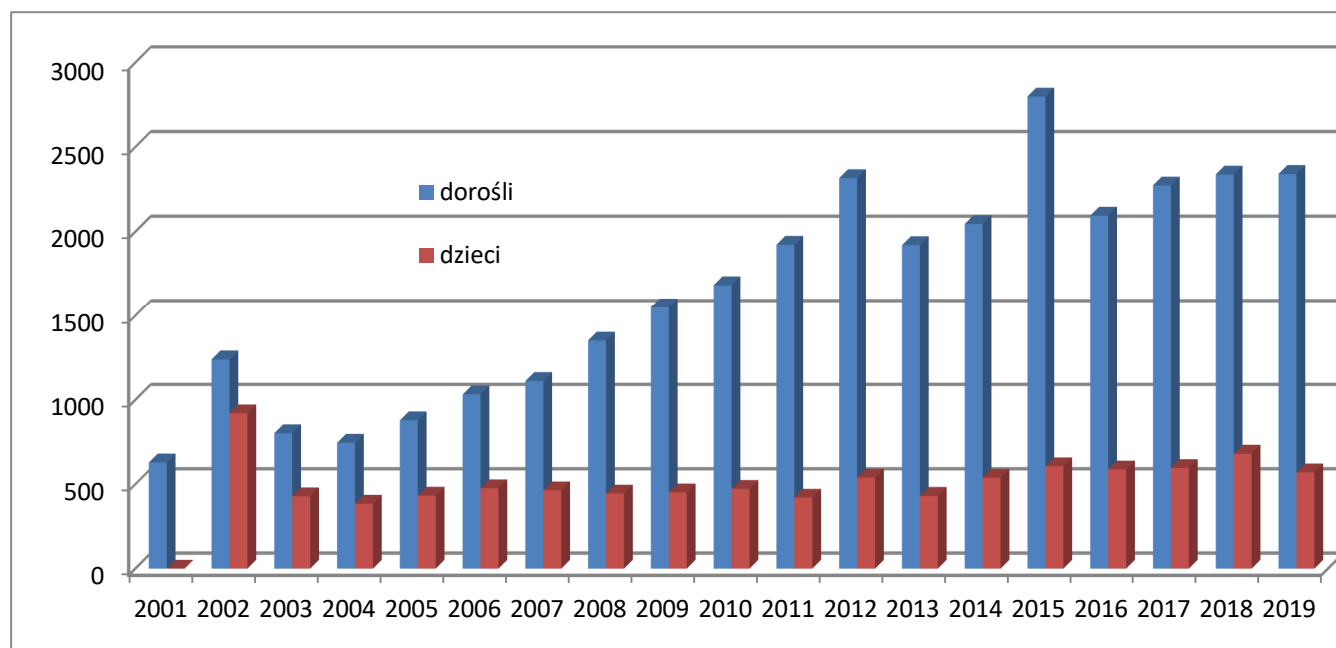
Prowadzenie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kartuzach jest zadaniem zleconym przez administrację rządową. Zespół funkcjonuje od stycznia 2001 roku. W skład Zespołu wchodzi: przewodniczący, sekretarz, 11 lekarzy, 4 psychologów, 4 pedagogów, 4 pracowników socjalnych i 4 doradców zawodowych. Niektórzy specjaliści posiadają uprawnienia do orzekania w więcej niż jednej specjalności. Łącznie wydano 2 911 orzeczeń. W roku sprawozdawczym wydano 927 kart parkingowych. Powyższe dane przedstawia tabela nr 41.

Tabela 41. Liczba wydanych orzeczeń i legitymacji oraz kart parkingowych w 2019 roku

Orzeczenia				Legitymacje			Karty Parkingowe		
Dorośli	Dzieci	Łącznie	Odwołania	Dorośli	Dzieci	Łącznie	Osoby niepełnosprawne	Instytucje	Łącznie
2 341	570	2 911	218	923	194	1 117	920	7	927

W roku sprawozdawczym wystąpił niewielki wzrost wydanych orzeczeń dla dorosłych w stosunku do roku ubiegłego. Powyższe dane obrazuje wykres nr 13. Od listopada 2017 r. wydawane są nowe legitymacje dla osób niepełnosprawnych.

Wykres 13. Ilość wydanych orzeczeń w latach 2001 - 2019

Zdecydowana większość osób ubiegała się o wydanie orzeczenia w celu uzyskania zasiłków pielęgnacyjnych, środowiskowego wsparcia, odpowiedniego zatrudnienia, uzyskania karty parkingowej. Wydane orzeczenia ze względu na cel przedstawia tabela nr 42.

Tabela 42. Powód ubiegania się o ustalenie stopnia niepełnosprawności w 2019 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba wydanych wniosków
OSOBY DOROSŁE POWYŻEJ 16 roku życia		
1	Zasiłek pielęgnacyjny	513
2	Odpowiednie zatrudnienie	385
3	Pomoc społeczna, środowiskowe wsparcie	585
4	Sprzęt ortopedyczny	99
5	Karta parkingowa	420
6	WTZ	13
7	Inne (w tym świadczenie pielęgnacyjne)	499
DZIECI do 16 roku życia		
8	Zasiłek pielęgnacyjny	463
9	Świadczenie pielęgnacyjne	80
10	Inne	23

VII. Realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych i programów

Tabela 43. Strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie kartuskim na lata 2014-2020

Cele	Podjęte działania
Prawidłowo funkcjonująca rodzina.	Prowadzenie zajęć „Szkoła dla Rodziców”- 1 edycja. Prowadzenie zajęć „Warsztaty dla rodziców – jak rozmawiać z nastolatkiem” – 1 edycja. Konkurs – Nagroda Starosty Kartuskiego „Perła dla życia” – VI edycja.
Promocja zatrudnienia oraz aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców powiatu.	Realizacja programu „Z nadzieją w przyszłość”, prowadzenie Klubu Młodzieżowego dla 15 wychowanków pieczy zastępczej. W roku 2019 r. działania Klubu były realizowane w oparciu o środki własne Powiatu Kartuskiego.
Integracja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.	Organizacja 10 imprez w zakresie sportu kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych, w których udział wzięło 1645 osób niepełnosprawnych.
Wysoka aktywność społeczna i zawodowa seniorów.	Udział w imprezach w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, kontynuacja działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku, kluby seniora w gminach powiatu kartuskiego.
Poprawa poziomu usług medycznych oraz świadomości zdrowotnej życia mieszkańców.	Oddano do użytku nowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kobysewie przeznaczony dla 30 osób niepełnosprawnych.

Nagroda Starosty Kartuskiego „Perła dla życia”

Zarząd Powiatu Kartuskiego uchwałą z dnia 24 maja 2019 r. przyjął po raz szósty regulamin nagrody Starosty Kartuskiego „Perła dla życia”. Wykonanie niniejszej uchwały powierzono Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach. Celem nagrody było wyróżnienie i docenienie rodzin wielodzietnych za ich codzienny trud opieki i wychowania liczego potomstwa, a także promowanie wielodzietności i rodzicielstwa zastępczego. W ramach ogłoszonego konkursu wpłynęło 17 wniosków z 8 gmin powiatu kartuskiego oraz zgłoszono dwie rodziny zastępcze. Kapituła nagrody po dokonaniu oceny wszystkich złożonych wniosków wyłoniła laureatów nagrody i przedstawiła do akceptacji Staroście Kartuskiemu. Kapituła dokonując oceny wniosków brała pod uwagę liczbę dzieci w rodzinach, osiągnięcia edukacyjne, sportowe i artystyczne dzieci, aktywność zawodową rodziców oraz działalność dzieci i rodziców w życiu społeczności lokalnej. Zgodnie z decyzją Starosty Kartuskiego 8 rodzin nominowanych i 2 rodziny zastępcze otrzymały nagrody główne w postaci vouchera na zakup artykułów gospodarstwa domowego o wartości 2.000,00 zł do realizacji w wybranym przez siebie sklepie na terenie powiatu kartuskiego oraz nagrody dodatkowe w postaci rodzinnych biletów do kina. Uroczyste wręczenie nagród dla rodzin wyróżnionych w konkursie odbyło się dnia 7 września 2019 r. w Chmielnie podczas Festiwalu „Ludzie dla ludzi”. Łączna wartość nagród 21.681,00 zł.

Tabela 44. Program rozwoju pieczy zastępczej w powiecie kartuskim na lata 2018-2020

Cele	Podjęte działania
Rozwój i wspieranie rodzinnych form pieczy zastępczej.	1. Promowano ideę rodzicielstwa zastępczego poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - dystrybucję ulotek informacyjnych, - obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego oraz Dnia Dziecka (festyn – 9.06.2019 r.). - Spotkanie Mikołajkowe dla rodzin zastępczych i dzieci – 14.12.2019 r. 2. Wspierano rodziny zastępcze poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - superwizje oraz szkolenia tematyczne, - psychoterapię indywidualną dla wychowanków pieczy, - pomoc finansową, rzeczową, - wsparcie mieszkaniowe poprzez mieszkanie chronione i dofinansowanie do wynajmu lokalu, - opiekę koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, - wyjazdy integracyjne, udział w wydarzenia kulturalnych, spotkania świąteczne oraz paczki, - wsparcie w postaci weekendowe wakacje dla dzieci z RDD i rodzin zastępczych, - bezpłatna opieka prawna.
Doskonalenie istniejącego systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej.	Zmniejszono liczbę wychowanków w pieczy instytucjonalnej. W ramach ogłoszonego konkursu ofert na realizację pieczy instytucjonalnej w dniu 31.1.2019 r. podpisano nowe umowy na realizację zadania w formie 4 placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego ze Zgromadzeniem Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego A’Paulo w Chełmnie dla łącznie 56 wychowanków. Wojewoda Pomorski wydał w dniu 23.1.2019 r. zezwolenia na realizację zadania zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Placówki są zorganizowane dla 14 wychowanków każda. Zorganizowano szkolenia dla kadry oraz szkolenia z zakresu realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
Wsparcie wychowanków pieczy zastępczej w procesie usamodzielnienia.	Prowadzono klub młodzieżowy dla 15 wychowanków pieczy zastępczej. Realizowano program dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej „Z nadzieją w przyszłość”. Procesem usamodzielnienia zostało objętych 61 wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.

Tabela 45. Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie kartuskim na lata 2014-2020

Cele	Podjęte działania
Stworzenie szerokiej oferty pomocy i wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc.	Prowadzenie Centrum Interwencji Kryzysowej. Realizowano program „Można inaczej”. Bezpłatna pomoc prawna. Prowadzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
Podniesienie jakości i skuteczności świadczonej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.	Spotkania informacyjne z zakresu cyberprzemocy i handlu ludźmi. Zorganizowano konferencję międzynarodową „Dziecko-jego rodzina i świat. Pojęcie dobra dziecka w ujęciu terapeutycznym i społecznym”. Zorganizowano konferencję „Rozwód oczami dziecka”. Zorganizowano warsztaty tematyczne „Warsztaty dla rodziców – jak rozmawiać z nastolatkiem”. Prowadzono mediacje w sprawach rodzinnych i karnych. Kontynuowanie wsparcia w zakresie prowadzenia punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych oraz punktu konsultacyjnego w zakresie uzależnień behawioralnych. Dodatkowo przy CIK funkcjonują punkty dot. poradnictwa specjalistycznego dla ofiar przemocy (Stowarzyszenie OVUM z Gdyni)

	oraz poradnictwa dla osób z problemami w zakresie spłaty własnych zobowiązań kredytowych
Utworzenie ponadresortowego systemu informacji o skali problemu, możliwościach pomocy, rodzajach działania.	Opracowanie informatora „Gdzie szukać pomocy” i jego dystrybucja. Zmodernizowano stronę internetową PCPR Kartuzy, która zawiera wszelkie aktualne informacje o prowadzonej działalności oraz o możliwościach wsparcia.
Prowadzenie edukacji społecznej i promowanie pozytywnych postaw w stosunkach międzyludzkich.	Prowadzenie zajęć „Szkoła dla Rodziców” - dwie edycje. Spotkania informacyjne z zakresu cyberprzemocy i handlu ludźmi.

Tabela 46. Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie kartuskim na lata 2014-2020.

Cele	Podjęte działania
Prowadzenie nowoczesnego systemu informacji o możliwościach rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.	Zorganizowanie spotkań informacyjnych w gminach powiatu kartuskiego w zakresie tematyki wsparcia niepełnosprawnych mieszkańców powiatu kartuskiego. Kontynuowanie działania punktu konsultacyjnego dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów z Urzędem Skarbowym w zakresie rozliczeń podatkowych za 2018 rok. Funkcjonowanie w strukturach PUP w Kartuzach Centrum Poradnictwa Zawodowego w bezpośrednim sąsiedztwie PCPR. Aktywizacja zawodowa 23 osób niepełnosprawnych w ramach realizowanego projektu „Akademia Aktywności 2017-18” (szkolenia i staże zawodowe).
Zwiększenie aktywnego udziału osób niepełnosprawnych w edukacji, kulturze, sporcie, turystyce i rekreacji.	Dofinansowanie 10 przedsięwzięć w zakresie sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych o zasięgu powiatowym i wojewódzkim. W 2019 r. w ramach programu „Aktywny samorząd” – moduł II dofinansowanie koszty nauki na poziomie szkół policealnych i szkół wyższych dla 67 osób niepełnosprawnych.
Podniesienie jakości usług medycznych i rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych.	Wspieranie projektów dot. rehabilitacji osób niepełnosprawnych ze środków budżetu powiatu w ramach konkursów grantowych. W roku 2019 wsparcie otrzymało 11 organizacji pozarządowych na łączną kwotę 48.500,00 zł.
Stworzenie systemu wsparcia aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.	Zorganizowano 8 spotkań informacyjno-edukacyjnych w zakresie problematyki wsparcia osób z niepełnosprawnościami oraz w zakresie dostępności przestrzeni publicznej przy współudziale Urzędu Gminy w Kartuzach.
Udoskonalenie systemu działań opiekuńczych i terapeutycznych wspierających osoby niepełnosprawnej i ich rodziny.	Zakończono budowę i wyposażono powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kobysewie. Placówka rozpoczęła działalność 3 czerwca 2019 r. Placówka jest przeznaczona dla 30 osób niepełnosprawnych.
Zniesienie barier funkcjonalnych utrudniających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu lokalnym.	Zawarto umowy z trzema podmiotami na dofinansowanie ze środków PFRON zakupu 2 pojazdów 9-osobowych oraz wykonanie likwidacji barier architektonicznych w dwóch placówkach edukacyjnych (podjazdy dla osób niepełnosprawnych). Zakupiono nowy pojazd 9-osobowy do przewozu osób niepełnosprawnych dla Domu Pomocy Społecznej w Kobysewie.

Projekt „Akademia Aktywności 2017-18”

W roku 2019 zakończono realizację projektu „Akademia Aktywności 2017-18” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, oś priorytetowa 5 Zatrudnienie, Działania 5.2. Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy, Poddziałania 5.2.1. Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy –

mechanizm ZIT. Działaniami w projekcie objętych było 39 osób zakwalifikowanych do udziału w projekcie. Dla wszystkich beneficjentów opracowano indywidualny plan działania wspólnie z doradcą zawodowym i psychologiem. W ramach działań aktywizujących 20 beneficjentów uczestniczyło w kursach i szkoleniach zawodowych oraz 15 beneficjentów uczestniczyło w stażach zawodowych u pracodawców na terenie powiatu kartuskiego. Te działania zostały poprzedzone dwudniowymi grupowymi warsztatami z psychologiem i doradcą zawodowym oraz trzydniowymi warsztatami aktywnego poszukiwania pracy. Powstałe w wyniku realizacji zadania oszczędności pozwoliły na wdrożenie w roku 2019 kolejnych nowych działań w zakresie szkoleń zawodowych i staży, co jednocześnie związane było z wydłużeniem realizacji projektu do 30 września 2019 r. Założenia projektu dotyczyły spełnienia wskaźnika zatrudnieniowego – 45%, który został spełniony w 131,04%. Zatrudnienie uzyskały 23 osoby.

W okresie sprawozdawczym realizowano projekty i programy na rzecz wspierania osób niepełnosprawnych, pomocy dziecku i rodzinie stanowiące integralną część strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie. Podjęte działania przyczyniły się do pozyskania dodatkowych środków pozabudżetowych. Zakres otrzymanej pomocy obrazuje tabela nr 47.

Tabela 47. Środki pomocowe pozyskane w roku 2019

Lp.	Wyszczególnienie	Cel	Podmiot udzielający dotację	Kwota dotacji
1	Pilotażowy Program PFRON „Aktywny samorząd”.	Realizacja wszystkich obszarów programu AKTYWNY SAMORZĄD.	PFRON Gdańsk	639.141,52 zł
2	Program korekcyjno-edukacyjny „Można Inaczej”.	Edukacja sprawców przemocy.	PUW Gdańsk	21.000,00 zł
3	PFRON - Program wyrównywania różnic między regionami III – obszar B	Dofinansowanie do likwidacji barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania i komunikowania – likwidacja barier w placówkach oświatowych Gminy Kartuzy	PFRON Gdańsk	105.757,70 zł
4	PFRON - Program wyrównywania różnic między regionami III – obszar D	Dofinansowanie do likwidacji barier transportowych - zakup 3 pojazdów 9-osobowych dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych.	PFRON Gdańsk	239.680,00 zł
5	Program – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej w 2019 r.	MRPiPS Warszawa	73.997,00 zł

	zastępczej			
6	Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego mechanizm ZIT	Realizacja działań w ramach projektu „Akademia Aktywności 2017-18”.	UMWP DEFS Gdańsk	151.174,00 zł
7	Zakup wyposażenia ŚDS Kobysewo i działalności od 9 do 12.2019 r.	Koszty wyposażenie nowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Kobysewie i działalności od września do grudnia 2019 r.	PUW Gdańsk	565.536,00 zł
RAZEM				1.796.286,22 zł

VIII. Doradztwo Metodyczne i Szkolenia Kadry Pomocy Społecznej

W okresie sprawozdawczym zorganizowano 13 szkoleń tematycznych dla 448 uczestników. Szkolenia odpowiadają zgłaszanym potrzebom w tym zakresie. Zakres przeprowadzonych szkoleń oraz ich tematykę przedstawia tabela nr 48.

Tabela 48. Zakres przeprowadzonych szkoleń dla kadry pomocy społecznej i podmiotów współpracujących w roku 2019

Lp.	Temat szkolenia	Termin	Adresaci szkolenia	Prowadzący	Liczba osób
1	Wszystko w rozsądnych granicach.	23.03.2019 r.	Rodziny zastępcze oraz osoby prowadzące RDD	Adam Chojnacki - psychoterapeuta	24
2	Akademia zarządzania.	4-6.03.2019 r.	Kierownicy GOPS z terenu powiaty kartuskiego, Kadra kierownicza PCPR Kartuzy, koordynatorzy RPZ.	Michał Pajdak – ekonomista, trener biznesu, wykładowca WSB Gdańsk	14
3	Tworzenie planów pomocy dziecku w oparciu o więzi i historię życia dziecka.	4-5.04.2019 r.	Rodziny zastępcze oraz osoby prowadzące RDD, wychowawcy placówek opiekuńczo-wychowawczych, koordynatorzy RPZ	Fundacja Dziecko i Rodzina Warszawa Tomasz Polkowski	25
4	Zaburzenia osobowości, zachowania i rozwoju u dzieci.	14.05.2019 r.	Koordynatorzy RPZ, psycholog.	Paweł Brzeziński, Monika Cyran	15
5	Kiedy mam dwa korzenie	23.05.2019 r.	Rodziny zastępcze oraz osoby prowadzące RDD	Adam Chojnacki - psychoterapeuta	17
6	Proces usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej.	30-31.05.2019 r.	Rodziny zastępcze oraz osoby prowadzące RDD, wychowawcy placówek opiekuńczo-wychowawczych, koordynatorzy RPZ	Fundacja Dziecko i Rodzina Warszawa Tomasz Polkowski	17

7	Konferencja „Rozwód oczami dziecka. Ochrona świata dziecka w obliczu rozpadu rodziny”.	10.09.2019 r.	Pracownicy socjalny, asystenci rodziny, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, kuratorzy sądowi, nauczyciele, pedagodzy, psychologdy.	Ewa Ważny – Sędzia SO w Gdańsku, Wizytator spraw Rodzinnych, Danuta Morawska – pedagog, socjoterapeutka, trener „Szkoły dla rodziców”, Janusz Kaźmierczak – socjolog, filozof. Agnieszka Dżaman – psycholog Stowarzyszenia Rodzin Pelikan w Gdańsku.	87
8	W świetle nieznanych uczuć	19.09.2019 r.	Rodziny zastępcze oraz osoby prowadzące RDD	Adam Chojnacki - psychoterapeuta	9
9	Profilaktyka wypalenia zawodowego	25.11.2019 r.	Rodziny zastępcze oraz osoby prowadzące RDD	Adam Chojnacki - psychoterapeuta	20
10	Konferencja „Dziecko-jego rodzina i świat. Pojęcie dobra dziecka w ujęciu terapeutycznym i społecznym”.	04.10.2019 r.	Pracownicy PCPR , gops, sadu, placówek opiekuńczo-wychowawczych, asystenci rodzinni, opiekunowie zastępczy, nauczyciele, pedagodzy koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej.	Anita Sumiła - psychiatra dziecięcy, psychoterapeuta, Krzysztof Sarżała – Koordynator Centrum Pomocy Dzieciom w Gdańsku, Ela Briz – psycholog, psychoterapeuta Instytutu Psychoterapii Integratywnej w Monachium Justyna Zboińska – psycholog, psychotraumatolog PTPP w Gdańsku, Mirosława Śmiałek – Sędzia SR w Kartuzach w stanie spoczynku, Agnieszka Humięcka – psycholog, psychoterapeuta PTPP w Gdańsku, Bartłomiej Karcz – psycholog, wykładowca akademicki SWPS Sopot, Karolina Putz – psycholog PCPR Kartuzy	180
11	Superwizja.	12 spotkań w 2019 r.	Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej (organizatorzy pieczy rodz. z woj. pom.).	Justyna Herman-Gregorek psychoterapeuta, psychotraumatolog.	17
12	Superwizja.	5 spotkań w 2019 r.	Kierownicy jednostek pomocy społecznej z powiatu kartuskiego.	Lech Kalita - psycholog, psychoterapeuta, superwizor.	8
13	Superwizja.	10 (8) spotkań w 2019 r.	Rodziny zastępcze i prowadzący r.d.d. z powiatu kartuskiego.	Tomasz Kwiatkowski- psycholog, psychoterapeuta	15
Razem					448

Zorganizowano:

- dwa spotkania z sędziami, kuratorami, przedstawicielami placówek opiekuńczo-wychowawczych w ramach omówienia bieżącej sytuacji w pieczy zastępczej na terenie powiatu kartuskiego,
- systematycznie organizowano spotkania informacyjne dla Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych (5 spotkań),

W ramach podpisanego porozumienia z PFRON Powiat Kartuski przystąpił do wdrożenia elektronicznego systemu obsługi osób niepełnosprawnych aplikujących o środki PFRON - SOW. W ramach porozumienia otrzymano wsparcie techniczne i sprzętowe do realizacji zadania w terenie.

Ponadto uczestniczono w czterech spotkaniach z kierownikami gminnych ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu kartuskiego organizowanych cyklicznie w poszczególnych ośrodkach, gdzie przekazywano informacje na temat bieżącej działalności oraz ewentualnych potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Kontrole wewnętrzne:

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono następujące kontrole wewnętrzne:

- Warsztat Terapii Zajęciowej w Somoninie (2 kontrole),
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Chmielnie (2 kontrole),
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Stężycy (2 kontrole),
- Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze w Kartuzach (4 kontrole),
- rodziny zastępcze zawodowe (4 rodziny),
- rodziny zastępcze niezawodowe (4 rodziny),
- w Domu Pomocy Społecznej w Kobysewie
- w Domu Pomocy Społecznej w Stężycy.

Kontrole zewnętrzne:

- 18.02.2019 r. – Wojewoda Pomorski – Wydział Polityki Społecznej PUW w Gdańsku – poprawność realizacji w 2018 r. zadań z zakresu ustawy o pomocy społecznej zleconych powiatowi przez administrację rządową i zadań własnych powiatu – bez uwag.
- 11 i 17.06.2019 r. – Komisja Rewizyjna Rady Powiatu Kartuskiego – kontrola realizacji w roku 2018 r. inwestycji, remontów oraz wydatkowania środków PFRON – bez uwag.

- 16-17.09.2019 r. – Starosta Kartuski – kontrola wewnętrzna w ramach systemu kontroli zarządczej – wydatki budżetowe oraz funkcjonowanie systemu kontroli zarządczej w tym ochrona danych osobowych – bez uwag.
- 16.09-23.10.2019 r. – Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku – Wsparcie dla potrzebujących schronienia matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży – uwagi i wnioski pokontrolne zawarte w wystąpieniu pokontrolnym.

3 0 -03- 2020

POWIATOWE CENTRUM
POMOCY RODZINIE W KARTUZACH
DYREKTOR

Grzegorz Mikiciuk

WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIECIE KARTUSKIM NA ROK 2020

Potrzeby z zakresu pomocy społecznej obejmują zadania powiatu z tego zakresu i są ujęte w budżecie na rok 2020. Za najważniejsze na rok 2020 uznano:

1. Kontynuację programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy „Można inaczej”.
2. Kontynuacja działania punktu konsultacyjnego dla osób z uzależnieniami behawioralnymi.
3. Kontynuacja działania punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych.
4. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich osób wymagających całodobowej opieki.
5. Prowadzenie i rozwój infrastruktury Środowiskowego Domu Samopomocy w Kobysewie – powiatowej placówki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, autyzmem i niepełnosprawnością sprzężoną.
6. Zakup dwóch pojazdów 9-osobowych dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych dla Środowiskowego Domu Samopomocy w Kobysewie.
7. Kontynuowanie naboru osób niepełnosprawnych do nowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Kobysewie – jednostki powiatowej.
8. Upowszechnienie mechanizmów aktywnej integracji osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym poprzez działania zmierzające do ich aktywizacji społeczno-zawodowej w ramach projektów unijnych oraz programu „Z nadzieją w przyszłość”. W celu stałego podwyższania efektywności pomocy usamodzielnianym wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin zastępczych zasadne jest prowadzenie klubu młodzieżowego

przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach.

9. W zakresie bazy lokalowej oraz infrastrukturalnym:

- przygotowanie dokumentacji technicznej w zakresie realizacji inwestycji celu publicznego w postaci budowy łącznika między budynkami PCPR a budynkiem z salami szkoleniowymi (wraz z klatką schodową oraz windą dla osób niepełnosprawnych),
- remont I piętra budynku głównego PCPR,
- wymiana urządzenia grzewczego dla obiektów PCPR Kartuzy (obecny piec ma 16 lat i jest już wyeksploatowany).
- montaż urządzeń klimatyzacji w pomieszczeniach PCPR Kartuzy (I piętro oraz serwerownia).
- zakup nowego serwera dedykowanego na potrzeby zapewnienia ciągłości pracy i ochrony danych teleinformatycznych.

10. W zakresie wsparcia kadrowego PCPR Kartuzy:

- z uwagi na rozbudowane systemy informatyczne związane z realizacją zadań (wypłata świadczeń, POMOST, orzecznictwo, system SOW PFRON od 2019 r. i inne) konieczne jest wdrożenie usługi informatycznej realizowanej przez firmę zewnętrzną.
- zwiększenie zatrudnienia o psychologa w wymiarze ½ etatu.

11. Pełne wdrożenie systemu obsługi osób niepełnosprawnych aplikujących o środki PFRON – SOW w zakresie wszystkich zadań realizowanych na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

12. W zakresie doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej planuje się organizację szeregu szkoleń i konferencji tematycznych obejmujących takie zagadnienia jak przemoc, uzależnienia, depresja, samobójstwa, zaburzenia więzi, adolescencja. Dokonujące się zmiany dotyczące roli pomocy społecznej oraz rozwiązywania problemów wymagają systematycznego kształcenia i doskonalenia kadr pomocy społecznej. W związku z tym planuje się stałe inwestowanie w rozwój pracowników PCPR i rozwój metodyki pracy, przy wykorzystaniu zasobów własnych oraz podmiotów zewnętrznych.

Mamy nadzieję, że podejmowane działania i wdrożone rozwiązania pozwolą Centrum wpływać na ewaluację wizerunku pomocy społecznej tworząc obraz profesjonalnej instytucji otwartej na współpracę, zaangażowaną w przedsięwzięcia na rzecz poprawy sytuacji mieszkańców powiatu.

3 0 -03- 2020

POWIATOWE CENTRUM
POMOCY RODZINIE W KARTUZACH
DYREKTOR

Grzegorz Mihiciuk